

۱ میلیارد تومان ۱۸ میلیون دانش آموز

حمیدرضا کفایش، مدیریت معاونت آموزشی و نظری وزارت آموزش و پرورش را بر عهده دارد. خرید و انتخاب کتاب برای کتابخانه های مدارس توسط کارشناسان این مرکز انجام می شود او که خود نویسنده و مترجم است به سوالات ما در باره خرید کتاب برای مدارس پاسخ داده است

۷

گشت و گذار

♦ دانش آموزان و کتاب های غیردرسی ۶
♦ ۱۰۰ هزار مدرسه بدون کتابخانه ۸
♦ آموزش و پرورش به دانش آموزان کارت اعتباری کتاب می دهد ۱۶

کتاب سفارشی چاپ نمی کنیم

گفت و گو با معاون هماهنگی و روابط عمومی انتشارات مدرسه

۱۴

فرصت ها را از دست می دهند ...

گفت و گو با رضا سیدحسینی، نویسنده و منتقد ادبی

۱۵

گزارش مراسم افتتاحیه جشن کتاب

♦ احمد مسجد جامعی: کتاب نماد فرزندی است

♦ دکتر صفدر حسینی: هدف، افزودن کتاب به سبد خانوار کارگران است

۲

دکتر راکعی:

هفته کتاب از ابتکارات ارزشمند وزارت ارشاد است

۱۶

یک پرسش، ۸۱ پاسخ

دکتر شرف الدین خراسانی (شرف): هفته کتاب؛ یک بعد زمانی محدود

احمد سعیدی: کیلانی؛ روند کتابخوانی در مقاطع مختلف تحصیلی

بهاء الدین خرمشاهی: لزوم بررسی کارکردها و ناکامی های حوزه نشر

۱۲

ISSN:1029-3345

سه شنبه ۷ آبان ۱۳۸۱
۲۲ شهریور ۱۴۲۳
۲۹ آذر ۲۰۰۲
شماره ۸۸، پیاپی ۴۷۵
شمارگان ۷۰۰۰
صفحه ۱۶

گفت و گو با مدیر عامل مؤسسه خانه کتاب

۱۳

نمایشگاه کتاب استان ایلام

۱۶

فاطمه معتمدآریا:

فرمولی برای کتابخوانی نیست

۱۳

نشست کتاب و مخاطب شناسی برگزار شد

♦ تجلیل از دانش آموزان برتر کتابخوان و کتابداران فعال مدارس ۱۶

♦ همایش بررسی مسائل کتاب کودک و نوجوان برگزار می شود ۱۵

۱۱

جشن کتاب

۱۰ روز

ده روز کتاب، صنعت و کارگر

برنامه‌های روز کتاب، صنعت و کارگر؛ جشنواره گرامی‌داشت روز کتاب، صنعت و کارگر -نخست تخصصی بررسی مسائل کتابخوانی با موضوع «کتاب و مخاطب شناسی» افتتاح سومین نمایشگاه کتاب استان ایلام

امروز

روز کتاب و دانش آموز

مراسم تجلیل از دانش آموزان برتر کتابخوان و کتابداران فعال مدارس متوسطه کشور -دومین گردهمایی بررسی راهکارهای تکمیل بانک‌های اطلاعاتی کتاب کشور -نخست تخصصی بررسی مسائل کتابخوانی با موضوع «کتاب و دانش آموز» -نخست نقد و بررسی کتاب زندگی امام صادق (ع)

روزهای دیگر

روز کتاب خادمان نشر و حامیان نسخ خطی
تجلیل از پیشگویان و خادمان مراسم افتتاح دومین نمایشگاه کتاب استان اسفهان -مراسم تقدیر از حامیان نسخ خطی گردهمایی بررسی راهکارهای تکمیل بانک‌های اطلاعاتی کتاب کشور

روز کتاب و پدیدآورندگان

معرفی واهدای جایزه به کتاب‌های تشریحی نوزدهمین دوره کتاب سال

تجلیل از برگزیدگان جشنواره کتابخانه‌های خانگی -سیمرغ بررسی حضور بین‌المللی روز کتاب ایران در جهان -مراسم افتتاح دومین نمایشگاه کتاب استان اسفهان -نخست ارائه گزارش وضعیت نشر کتاب در سال ۸۰

روز کتاب و خانواده

بخش ویژه روز نامه روز کتاب و خانواده از شبکه ۲ سیما به صورت زنده -سیمرغ بررسی مسائل کتاب کودک در ایران موضوع شعر کتاب کودک

بررسی وضعیت داستان کودک -بررسی وضعیت اقتصاد نشر و ادبیات کودک -بررسی وضعیت تازرجمه در کتاب کودک

بررسی وضعیت آثار کودک -کارگاه آموزشی کاربردی اینترنتی جشن انتشار نخستین شماره کتاب ماه کودک و نوجوان -نخست خادمان قرآن کیم

روز کتاب ایران و جهان
- سیمرغ بررسی جایگاه نگاه‌های ادبی در توسعه بین‌المللی نشر ایران
- بین‌المللی نشر ایران
- سیمرغ بررسی حضور بین‌المللی روز کتاب ایران در جهان
- نخست کاربزه رونه‌ی یابارکک در مبادلات تجاری کتاب
- نشست بررسی وضعیت کتاب‌های جنگ‌منشتر شده‌ای و کتاب و خانواده،

دومین جشنواره ادبیات دفاع مقدس -نخست تخصصی با موضوع «کتاب و زبان» -نخست کاربرد رونه‌ی یابارکک در مبادلات تجاری کتاب -نخست بررسی وضعیت کتاب‌های جنگ‌منشتر شده‌ای سال ۷۵.

روز کتاب و دانشجو

نخست تجلیل از دانشجویان نویسنده برتر -نخست کتاب جوان

مراسم تقدیر از سرمایه خبرنگاران برگزیده تجلیل از استاذان پیشگوست رشته کتابداری، کتابداران دانشگاهی و دانشران دانشگاهی

روز کتاب، کتابخانه و کتابدار

معرفی و تقدیر از کتابداران نمونه و خادمان فرهنگ در بخش کتابخانه‌های عمومی -معرفی انجمن کتابخانه‌های عمومی.

اولین جشنواره کتاب، صنعت و کارگر، میزبان با اولین روز هفته کتاب در تالار اجتماعات وزارت کار و امور اجتماعی برگزار شد. به گزارش خبرنگار ویژه‌نامه هفته کتاب، در این مراسم که به همت وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت صناع و معادن و با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد، احمد مسجدجامعی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، دکتر صفدر حسینی، وزیر کار و امور اجتماعی؛ علی اصغر رمضانپور، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ محمدعلی نجفی، مشاور وزارت صنایع و معادن؛ فاطمه کریمی، معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت کار و امور اجتماعی؛ مهدیس کفورت‌ریس سازمان صنایع و معادن استان تهران و جمعی از دانشران و مدیران کارخانه‌ها حضور داشتند.

مسجدجامعی در این مراسم ضمن اشاره به اینکه اجرائی قانون اساسی یکی از وظایف اصلی ماست گفت: روح قانون اساسی به گرامت استیج توجه دارد و گرامت استیج را با تأکید مضاعف مورد توجه قرار می دهد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به جایگاه بازر کارگران در امور اجتماعی، صنعتی و فرهنگی کشور اضافه کرد: دوستان ما در وزارت کار و امور اجتماعی و وزارت صنایع و معادن جامعه کارگری را بیش از پیش مورد توجه قرار داده‌اند. این توجه شرایط سختی را ایجاد می کند چرا که تخصص کارگری یک شخصیت شمال است و با انتخاب آن می توان شاهد شکوفایی و تحول بود.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نقش کارگران را در تمام مسائل سیاسی اجتماعی جامعه در طول تاریخ، مورد اشاره قرار داد و افزود: در جریان انقلاب اسلامی ایران و دفاع مقدس هشت ساله، کارگران نقش بسیار حساسی را ایفا کردند.

احمد مسجدجامعی تصریح کرد: آغاز همراه با کتاب شروع بسیار موفقی است. کتاب ماه فرزنگی است وریشه در تمام فعالیت‌های فرهنگی دارد.

وی در پایان سخنان خود با تشکر از فعالیت مسؤولان وزارتخانه‌های ذیربط در اجرای طرح افزودن کتاب در سیدخلایر کارگران و ضمن ابراز امیدواری از اینکه چنین طرحی بتواند موجب ارتقای سطح فرهنگی کارگران کشور باشد، گفت: امیدواریم شاهد شکل گیری ادبیات کارگری منطبق با فرهنگ، تمدن و نگاه ایرانی باشیم. پیش از این که در کشورمان ادبیات و هنر کارگری وجود داشته اما این ادبیات و هنر تجربه بوده و واقعی و منطبق به جامعه ما نیست.

دکتر صفدر حسینی وزیر کار و امور اجتماعی نیز در

سخنایی مهم‌ترین هدف برپایی این نمایش از طرح افزودن کتاب به سیدخلایر کارگران اعلام کرد و گفت: خوشبختانه این طرح توسط مسؤولان ذیربط مورد استقبال قرار گرفت. وی تصریح کرد: این طرح توسط آقای مسجدجامعی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح و توسط خاتم فاطمه کریمی پیگیری شد و امیدوارم در مراحل اجرائی نடைم داشته باشد؛ زیرا نیاز فرهنگی کارگران به عنوان بخش مهمی از جامعه اسلامی باید مورد توجه ویژه قرار گیرد.

دکتر حسینی، کارگران یک جامعه را سرمایه‌های اصلی آن جامعه دانست و افزود: نقش کارگران در حیات تاریخی، اجتماعی جامعه، نقش ستارزی است، چنانچه تاکنون نیز در عرصه‌های مختلف اجتماعی از جمله پیروزی انقلاب اسلامی شاهد آن بوده‌ایم.

در ادامه علی اصغر رمضانپور معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی طی سخنایی ضمن ابراز خرسندی از آینده شدن تخصص روز از هفته کتاب بحث عنوان روز کتاب، صنعت و کارگر گفت: تجربه‌ای که ما امروز آن را آغاز می کنیم دارای یک پیچیدگی خاص است.

وی گفت: از یک سو حضور وزیر کار و مشاور فرهنگی وزارت صنایع و معادن که از پیشگامان حوزه صنعت در کشور پس از پیروزی انقلاب بوده‌اند و نیز وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی نشانه‌ عبق توجهی است که در دولت آقای خامنه‌ی نسبت به توسعه فعالیت فرهنگی در جوامع مختلف پروژه نهدهای مربوط به کار صنعت وجود دارد.

وی همچنین حضور مدیران صنایع و کارخانجات

بزرگ کشور، رئیس سازمان صنایع و معادن استان تهران و ناشران را در نخستین جشنواره کتاب، صنعت و کارگر شته وجود معده این حرکت و هنگی، اجتماعی دانست و افزود: ما در کشورمان تجربه کارهای چندانچه را در فعالیت‌های داشته‌ایم که از پیچیدگی اجرائی کمتری برخوردار هستند. رمضانپور در ادامه گفت: امروز انجام فعالیت پیچیده لازمه حضور مدیرانی است که توجه خود را معطوف به حوزه‌های نوین نمایند که تاکنون با آن درگیر نبوده‌اند.

وی گفت: مدیران امروز باید متوجه مسائل فرهنگی کارگران، نمایندگان کارگران باید سرگرم مسائل حوزه فرهنگ و دست اندرکاران فرهنگ بایندوارند در حوزه‌های اجتماعی کشور باشند.

وی سپس ابراز امیدواری کرد: گردهمایی مدیران فرهنگ، معادن و وزینندگان کارگری امکان این توجه چندجانبه را فراهم کند.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در بیان سابقه موضوع کتاب کارگر و صنعت گفت: این اجتماع که در واقع به شکل نامگذاری اولین روز از هفته کتاب تجلی پیدا کرده است، معلول چند سیاست محوری است که دولت آن را مدنظر خود قرار داده است.

وی اعلان دهه ۸۰ را به عنوان دهه دسترسی خانواده‌ها به کتاب و غنی سازی فرهنگ کارخانه‌ها،

کاهش تصدیدی گری دولت در امور اجرائی و غنی سازی روابط کار را به عنوان اهم این سیاست‌ها برشمرد. وی در این خصوص گفت: سیاست عمومی دولت آن است که فعالیت‌های فرهنگی به جای آنکه از طرف دولت انجام شود یا همکاری گروه‌های مردمی صورت گیرد، لذا در این دسته از فعالیت‌ها، دولت نقش اجرائی ندارد بلکه امور اجرائی آن به عهده نهادهای مردمی است.

رمضانپور همچنین در شرح سومین سیاست دولت شورای صنت و فرهنگ از طریق آموزش‌های تخصصی و عمومی که از یک سو فضایی مناسب‌تر کار در کشور را افزایش می دهد و از سوی دیگر به افزایش توان تولید صنعتی در کشور منجر می شود یا هدف نزدیک تر کردن دیدگاه‌ها، تجربیات، ابرازهای تولید و فعالیت‌های فرهنگی صورت می گیرد.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هدف از اجرای سیاست‌های اخیر را افزایش دسترسی خانواده‌های کارگری به کتاب‌های مورد نیاز آنها، توسعه فضاهای فرهنگی به صورت عام و فضاهای مربوط به کتاب در مجتمع‌های صنعتی و کارگری دانست.

رمضانپور از طرح صندوق ذخیره کالای فرهنگی با هدف تخصیص سرمایه برای تأمین نیاز فرهنگی کارگران و پشتیبان تشکیل دبیرخانه ثابت برای توسعه همکاری‌های صنعت و فرهنگ از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزارت کار و امور اجتماعی به عنوان راه‌های رسیدن به این اهداف خبر داد.

وی اجرای طرح توسعه همکاری‌های صنت و فرهنگ را مبتنی بر توافق سه جانبه میان سه وزارتخانه فرهنگ و ارشاد اسلامی، صنایع و معادن و کار و امور اجتماعی دانست و از حمایت‌های نهادهای مسؤول در این حوزه‌ها قدردانی کرد.

وی همچنین ابراز امیدواری کرد که این فعالیت‌ها طی عده‌ای برای گردآوری اقدامات مؤثر فرهنگی در جامعه کارگری کشور باشد.

مهندس فخرآباد رئیس سازمان صنایع و معادن استان

گزارش مراسم افتتاحیه جشن کتاب، صنعت و کارگر:

کتاب نماد فرزنگی است

تهران نیز در سخنانی ضمن تشکر از راهشانی‌ها و مساعدت‌های مسؤولان وزارتخانه‌های ذیربط در اجرای این طرح تصریح کرد: روز کتاب و فرهنگ و ارشاد اسلامی با تخصصی بودن‌های برای ایرانیان طرح ما با آن که در آغاز راه هستیم در سران به یک هدف فرهنگی باری کرد. ما نیز امیدواریم نتایج کاری‌ا که از شروع کار مای با راهشانی این بزرگواران در سطح استان تهران به ثمر برسیم و به نتیجه مطلوب برسیم.

مهندس فخرآباد با اشاره به اینکه، این برنامه در حال حاضر در تعداد محدودی از واحدهای صنعتی موفق بزرگ استان تهران انجام می شود اظهار امیدواری کرد که طرح مزبور در آینده در سطح استان تهران قابل اجرا باشد. دکتر محمدعلی نجفی مشاور وزیر صنایع و معادن نیز در این مراسم گفت: در کنار مطالبه یک کتاب فعالیت‌های فرهنگی می تواند در ارتقای صنت و بهبود حیات فرهنگی و معنوی تأثیر مثبت بگذارد، مشکل مبتنی روی ایجاد ارتباط بین بخش صنعت و حیات فرهنگی را مورد تأکید قرار داده گفت: ما در آغازهای هستیم که در صورت موفقیت معنای خواهیم شد.

خاتم کریمی معاون امور فرهنگی و اجتماعی وزارت کار و امور اجتماعی نیز در سخنایی اهمیت و جایگاه کتاب و کتابخوانی را مورد توجه قرار داد و گفت: واضح است که کتاب در کنار سایر وسایل ارتباطی، جمعی از جایگاه پرستی‌ها برخوردار است و همچنان در لغت مهم قرار گرفته است.

وی خاطرنشان کرد کتاب به عنوان یک رسانه علمی

فادرات حجم زیادی از اطلاعات را در اختیار مردم قرار

دهد. در ادامه مراسم، فریده خلعتیوی مدیر انتشارات شایور، فرین مذرعیال صنایع غلایی بهروز و کنجلی مسؤول انجمن داروینواری قفقان نیز سخنایی ایراد کردند. سپس به تعدادی از مسؤولان و کارکنان وزارتخانه‌های اشاره رده که در خصوص کتاب و مروج فرهنگ مطالعه فعالیت ویژه داشتند و برخی از سخنان صنایع و معادن را مورد توجه قرار داده بودند، جایزه و لوح تقدیر اعاد شد.

اسامی برگزیدهگان:

خاتم فاطمه کریمی معاون اجتماعی و فرهنگی وزارت کار و امور اجتماعی
مهندس خواجه‌توری معاون روابط کار وزارت کار و امور اجتماعی
مهندس قانون رئیس سازمان صنایع و معادن استان تهران
دکتر غنیمی فرد رئیس هیأت مدیره خانه صنعت و معدن استان تهران
مهندس فخرآباد مدیرکل امور کار و امور اجتماعی استان قزوین
حجت‌الاسلام صالحی مسؤول امور فرهنگی اداره کل کار و امور اجتماعی کرج
فاطمی رئیس کنفدخانه فاضل خوارساری
علی‌اشرف مشاور فرهنگی سازمان صنایع و معادن استان و مدیر اجرایی مؤسسه فرهنگی کار و صنعت و کتاب
مهندس تقیب مذرعیال شوکت سیاه‌ک کاردیگر
بهروز فرین مذرعیال گریه و صنایع غلایی بهروز
مهندس انوان املی شرکت لیبانت پاک
مهندس طوقانی نژاد مذرعیال گروه صنعتی سدید
میرزا ابییر انجمن اسلامی ایران خودی
رضا نشویا مذرعیال مؤسسه مالی ارتباطی بنیاد ابییری مذرعیال شرکت صنایع ماشین‌های اداری ایران
عبدالرسول وحاصل مذرعیال توهرنگی -مطهرعالی ایران
چهارگوش سپید مذرعیال شرکت نفت پهران
مهندس مسؤول انجمن اسلامی کانی معنوی
فضلی مذرعیال شرکت بانکش (کارتیک)
قلی‌زاده مذرعیال شرکت پاک آریو
نحسای مذرعیال صنایع بیگنا تهره اوند
باری مذرعیال شوکت رنگ سحر
فرهت مذرعیال شرکت تولیدمحور خودی
کانکار رئیس هیأت مدیره تهره نظرکاین
ابوالحلم مذرعیال شرکت لوله و پروفیل سدید
کوابلی مذرعیال شرکت ریخته‌گری سدید
زادخ نژاد مذرعیال شرکت آذین تهره.

وزارت صنایع و معادن برای توسعه فرهنگ کتابخوانی در بخش صنعت و فرار گرفتن کتاب دو سید خانوارهای صنوف مرتبط با بخش صنعت چه اقداماتی انجام داده است؟

از یک سال پیش شورایی به نام شورای فرهنگ و صنعت با هدف نزدیک ساختن بخش صنعت به فرهنگ و بالعکس تشکیل شد که این شورا پیش از هر چیز گستره‌های وسیع و کلان فرهنگی را مدنظر داشته و طبعاً به دنبال تعقیب و گسترش رابطه صنعت و فرهنگ، از عقوله کتاب نیز غافل نخواهد ماند و برگزاری جشنواره کتاب، صنعت و کارگر نیز یکی از اقدام‌های همین شورا است. از سوی قصد داریم تا کالاها و خدمات فرهنگی را به نحو مناسبی در اختیار جامعه

دکتر محمدعلی نجفی مشاور فرهنگی وزارت صنایع و معادن:

باید فرهنگ را به بزرگراه اقتصاد نزدیک کنیم

صنعتی قرار دهیم.

فکر می‌کنید اولین نتیجه تعامل بخش صنعت و کتاب و فرهنگ چیست؟ این تعامل چگونه حاصل می‌شود؟

کتاب به عنوان یک کالای فرهنگی مهم و تاثیرگذار به همراه سایر مقولات فرهنگی هنری مثل سینما، تئاتر، موسیقی و… می‌تواند موجب ارتقا و شکوفایی جامعه صنعتی شود و همچنین به دنبال تقاضای جامعه صنعتی جهت مصرف کالاها خدمات فرهنگی، جلایمه فرهنگی نیز به رونق و عرضه تولیدات تازه‌تری دست می‌یابد.

برای ایجاد تعامل میان دو بخش صنعت و فرهنگ نیز باید در اولین گام، فرهنگ را به بزرگراه اقتصاد کشور نزدیک کرده و دور زبانی‌ای از عرضه و تقاضای دوجانبه

فاطمه کربویی معاون فرهنگی وزارت کار و امور اجتماعی:

رنج مشترک ما، قیمت بالای کتاب است

چگونه می‌توان تعامل میان کتاب و کارگر به وجود آورد؟

فقطاً هر انسانی برای بالا بردن سطح دانش و تخصص خود نیازمند مطالعه و خواندن است. از طرفی از آنجا که امروز تمامی بخش‌های صنعتی تخصصی‌تر می‌شوند، هیچ کارگری نمی‌تواند خود را از مطالعه و کتابخوانی بی‌نیاز یابد آن را بنابراین کتابخوانی این قشر یک نیاز کاملاً ضروری است که صرفاً باید آن را مورد توجه و حمایت قرار داد. فراهم ساختن شرایط و تسهیل دسترسی به کتاب برای کارگران نیز اقدامی است که به طور حتم می‌تواند به این تعامل پاسخ گوید. وزارت کار و امور اجتماعی نیز با همکاری وزارت صنایع و معادن و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی طرح کتاب در سید خانواره را به همین منظور اجرا کرده است.

کتابخانه‌های عمومی موجود در وزارت کار و امور اجتماعی تا چه حد پاسخگوری نیازهای کارگران است؟
مطابق به میزان کتاب‌هایی که در کتابخانه‌های این وزارتخانه وجود دارد، پاسخگوری مراجعه و نیاز ۶ میلیون جمعیت کارگری نیست و باید اعتراف کرد که

خبر خبر خبر

نشست نقد و بررسی کتاب «فمینسیسم در نقد ادبی» در خانه کتاب

نشست نقد و بررسی کتاب فمینیسم در نقد ادبی نوشته دکتر محمود حسن آه‌دی با حضور نویسندگان این کتاب و صاحبزانی چون میروژدیو، پیر، هموی پهلر، سیدیه وزیرتاران، دکتر محمد دهقانی به همت کتاب‌مآل ادبیات و فلسفه موسسه خنک کتاب برگزار می‌شود این نشست امروز ساعت ۱۷ در موسسه خنک کتاب در خیابان انقلاب اسلامی برگزار می‌شود.

ثبت نام رایگان در کتابخانه‌های عمومی استان تهران

کتابخانه های عمومی استان تهران، امروز، از دوستانداران فرهنگ مطالعه به طور رایگان ثبت نام می‌کنند.به گزارش ویژهنامه هفته کتاب، این طرح به منظور تربیه جوانان به مطالعه اجرا می‌شود. علاقه‌مندان می‌توانند برای استفاده از این طرح به مشخص وقت کتابخانه عمومی تهران که زیر نظر اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی تهران فعالیت می‌کنند، مراجعه کنند.

توزیع ۱۵۰ میلیون تومان بن در پنجمین نمایشگاه بزرگ کتاب مشهد

تسلیمت
جنباب آقای سیدمحمدی شجاعی درگذشت مادر دگر ایان تان را به شما و بستگان محترم تسلیت می گویم.بغای عمر و عزت جنابعالی را از زود مندمی.
شورای سردبیری و اعضای تحریریه کتاب هفته

مشهد با شرکت بیش از ۶۵۰۰نشر از سراسر کشور و برخی نمایندگان خارجی در مشهد برپا شده و این نمایشگاه نیز رده‌اندازی شده است.

مجموعهٔ برگزاری ریسس ستاد اجرایی نمایشگاه کتاب مشهد در گفت‌وگو با ستاد خبری دهمین دوره هفته کتاب با بیان این مطلب گفت: در نمایشگاه اسامیل با حمایت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۱۵۰ میلیون تومان بن ویژه نمایشگاه به دانشجویمان و مدارس اعاده می‌شود.

وی افزود: در نمایشگاه اسامیل ۶ سالن به بخش کتاب‌های بزرگ‌سال، یک سالن به بخش کتاب‌های کودک و نوجوان و یک سالن هم به بخش فعالیت‌های جنبی اختصاص داده شده است. همچنین حدود ۲۰ هزار عنوان کتاب عرضه می‌شود. وی در پایان گفت: ما توجه به استقبال ناشران و مردم از نمایشگاه کتاب در سال‌های گذشته، باسامل فضای نمایشگاه حدود ۲۰ درصد نسبت به گذشته بیشتر شده است و فرقه‌های به صورت رایگان و آماده در اختیار ناشران قرار گرفته است.

برپایی ۲۵ نمایشگاه کتاب در استان مازندران

دهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران، با برپایی نمایشگاه بزرگ کتاب در کتابخانه عمومی آزادگان ساری آغاز شد.

علی کارگر، معاون مالی اداری و امور کتابخانه های اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان مازندران با اعلام این خبر به کتاب هفته گفت: در این نمایشگاه که به همت ستاد برگزاری فرهنگ کتاب این اداره کل برگزار می‌شود، کتاب‌های مختلفی در زمینه های علمی، ادبی، تاریخی، اجتماعی و تکنک درس ارائه شده است. وی افزود: در روزهای عموم هفته کتاب به منظور ترویج فرهنگ کتابخوانی، آشنایی عموم مردم با مشکلات چاپ و نشر کتاب و ارائه تازه‌های نشر، بیست و پنج نمایشگاه بزرگ در سراسر استان برپا می‌شود.

کارگرافته کرد: هشتاد و یکم آبان ماه همزمان با سومین

روامیان هر دو حوزه آغاز کرد. در سطح زیرساخت‌ها و گستره‌های کلان ارتباط کتاب، کالاهای فرهنگی و صنعت چه حرکت‌هایی می‌تواند در درازمدت ارتباطی محکم و دوجانبه را به وجود بیاورد؟ باید آن بخش از صنعت که فرهنگی است و به طور مستقیم یا غیرمستقیم به تولید کالاهای فرهنگی می‌پردازد راه به سودآوری و رونق اقتصادی نزدیک کنیم تا تمایل بیشتری برای سرمایه‌گذاری‌های کلان بخش خصوصی و دولتی در صنایع فرهنگی به وجود بیاید. در کنار این اقدام تشویق صاحبان صنایع به خرید کتاب برای کارگران و سرمایه‌گذاری در این بخش نیز یکی دیگر از حرکت‌های مهمی است که می‌تواند به نتیجه موردنظر شما نزدیک شود.

احمد مسجدجامعی:
کتاب در همه حوزه‌ها جنبه زیربنایی دارد
آقای مسجدجامعی، آیا فکر می‌کنید با اجرای طرحی مثل طرح کتاب دو سید خانواره نیازهای کتابخوانی کارگران مرتفع خواهد شد؟ <p>این طرح تا حدودی کافی است چرا که بخشی از هزینه خرید کتاب، از کار فروداشت به عهده می‌گیرد، نسبت سایر کالاهای حوزه اقتصاد نزدیک‌ترین نسبت است. کالاهای حوزه اقتصاد دو سید خانواره عقب‌نشینی کرده و حلق می‌شود. این طرح نیز از روگ توجه خود را به خانواده‌ها معطوف‌نشاند است. از حضور کتاب در سید خانوار دفاع می‌کنم.</p> <p>آقای زویو، آیا با به‌حالت پیش آمده است که به کارگری، کتاب هدیه بدهید؟</p> <p>بله زمانی که ریاست هیأت مدیره سازمان چاپ و انتشارات را به عهده داشتم، وظیفه ثبت‌نامی که از خانوادها و فرزندان کارکنان این مجموعه به عمل آورده بودیم، کتاب‌هایی را برای آنها ارسال می‌کردیم که نتیجه بسیار مثبت داشت. از آنجا که کتاب‌ها به نام فرزندانمان به خانواده‌ها ارسال می‌شد، در آنها احساس تشخص و رضایت خاطر و مسئولیت‌پذیری انگیزت.</p> <p>چگونه می‌توان تعامل میان کارگر و کتاب به وجود آورد؟</p> <p>کتاب در همه حوزه‌ها جنبه زیربنایی و محدودی است و از سوی صنعت ما نیز فقر‌های ناآوری و خلایقی را می‌پساید. همین امر نیازمند دانش آندوزی و مطالعه است که بدون کتاب میسر نیست. صاحبان صنایع ما نیز امروز به این نتیجه رسیده‌اند که برای غنویت و گسترش تولیدات خود بر روی توان علمی کارکنان خود سرمایه‌گذاری کنند و طبعاً این نیاز بتدریج کتابخوانی را در جامعه صنعتی به امری حیاتی تبدیل خواهد کرد.</p>

نمایشگاه‌های بزرگ کتاب استانی

۱. استان سمنان - **شاهروذ**
نشست و تعیین نمایشگاه کتاب استانی و سومین نمایشگاه بزرگ کتاب استانی سمنان (شاهروذ) با حضور ۵۰۰نشر از ارائه ۵۰ هزار عنوان کتاب با برگزاری ویژه‌های شب شعر، نمایش، شب میزگرد و… زمان: ۱۲ تا ۱۴ آبان ۱۳۸۰

مکان: شاهروذ، خیابان شهید مدنی، مجتمع ورزشی شهید اکبری.

۲. استان ایلام
هفادمین نمایشگاه کتاب استانی و سومین نمایشگاه بزرگ کتاب استان ایلام، با حضور ۳۰۰نشر و ارائه ۳۵ هزار عنوان کتاب با برگزاری ویژه‌های میزگرد بررسی ادبیات کودکان و نوجوانان، شب شعر، معظلسن باقرآن و… زمان: ۱۴ تا ۱۶ آبان ۱۳۸۰

مکان: ایلام، خیابان پیروزی، مجتمع فرهنگی-هنری ارشاد اسلامی.

۳. استان کرمان - **رفسنجان**
هفادویکمین نمایشگاه کتاب استانی و دومین نمایشگاه بزرگ کتاب و رفسنجان با حضور ۲۰۰نشر و ارائه ۳۸ هزار عنوان کتاب با برگزاری ویژه‌های معظلسن باقرآن، سبقتیبه کتابخوانی برای کودکان و نوجوانان و…

زمان: ۱۴ تا ۱۵ آبان ۸۱
مکان: رفسنجان، میدان امیرکبیر، مجموعه فرهنگی - ورزشی رفسنجان (موزه زیاست جمهوری).

برای نخستین بار در نمایشگاه بزرگ کتاب شاهرود

کتاب های دست دوم از خانواده ها خریداری می شود

برای نخستین بار در نمایشگاه بزرگ کتاب شاهرود، که افتتاحیه آن یکشنبه گذشته و با حضور علی اصغر رمهانیپور، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و جمعی از مسئولان استان ستان شمران برگزار شده، کتاب های دست دوم خانواده ها مابین «۸۰درصد بیست جلد خریداری شد و در قبال آنها بین کتاب تحویل داده شد.

روابط عمومی مؤسسه نمایشگاههای فرهنگی در نمایی که برای کتاب هفته ارسال کرده است ضمن آوردن این مطلب به حضور ۵۰۰ناتشر و ۵۰هزار عنوان کتاب در ۱۷ غرفه اشاره کرده و به نقل از مرادی، مدیر کل ارشاد استان ستان آزرده است: ما در اسفند سال گذشته دومین نمایشگاه کتاب استان ستان را برگزار کردیم و هم‌اکنون پس از ۸ ماه شاهد برگزاری سومین نمایشگاه کتاب استان و شاهرود هستیم. وی به برپایی برنامه های جسی چون میزبانی شبهای کوشش به مدت ۵ شب، شب با قرآن و شب شعر با حضور شعرا و قاریان بین‌المللی اشاره کرد و از برپایی غرفه کتاب های امام حسین(ع) با ارائه ۸۰۰ عنوان در این نمایشگاه خبر داد. مرادی ادامه داد: کتاب ارائه شده در نمایشگاه ۳۰ درصد تخفیف به بازدیدکنندگان ارائه می‌شود که مبلغ ۵۵ درصد آن از طرف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۵ درصد آن از طرف استانداری و ۱۰ درصد از طرف نثاران این زمین شده است.در ادامه این مراسم مهیندج چپه فولادگن از استاندار ستان گفته: مؤثرترین جمع توسعه در هر کشوری برپوی انسانی است و دیگر منابع اپراری در دست انسان هستند و کشورهای توسعه‌یافته در امر توسعه موفق هستند که مردم آن کشور داناتر باشند و کتاب، مهمترین عامل دانی انسان‌هاست. وی از نمایشگاه کتاب به عنوان یک گذار بار دانی و فرهنگ مردم یاد کرد و اظهار داشت: ما هر چه در این جهت هزینه نمایم موفق‌تر خواهیم بود.

در پایان این مراسم علی اصغر رمهانیپور معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی طی سخنرانی به ظرفیت‌های بالای فرهنگی استان ستان و پیوسته و شاهرود اشاره کرد و اظهار داشت: این استان از ظرفیت‌های بالای توسعه فرهنگی برخوردار است که باید مورد استفاده قرار گیرد وی منطقه ستانم به عنوان یکی از این ظرفیت‌ها یاد کرد که می‌تواند به عنوان یک منطقه فرهنگی ملی بین‌المللی مطرح شود.

رمهانیپور از دانشمندان کتاب به عنوان مکانی یاد کرد که صاحب نظران و دانشمندان استان طی برگزاری آن می‌توانند در محاسن و راههای توسعه فرهنگی استان و به بحث و تبادل نظر بپردازند. وی با اشاره به تعامیم فرهنگی و هدف آن گفته: مسأله مهمی که در تعامیم فرهنگی باید مورد توجه قرار گیرد، مسأله خانواده است. وی خانواده به عنوان یک واحد فرهنگی و اجتماعی یاد کرد که می‌تواند از سطح پدر، مادر و فرزندان تا سطح یک ملت گسترده باشد و عنصری که در تعامیم فرهنگی مورد تجدید قرار می‌گیرد مفهوم خانواده و هویت اجتماعی است.

رمهانیپور ادامه داد: دهه ۸۰ از سوی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی همه کتاب در خانواده ناکامی شده است و سیاست فرهنگی ما نیز در این دهه همین امر است. کتاب در خانواده بر مبنای اعضای خانواده رابالای می‌رود، می‌تامل انتقال اطلاعات در بین اعضای خانواده است و مشورت را در بین اعضای خانواده گسترش می‌دهد.

دهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران همزمان با مراسم گسترش برپایی ۳۷نمایشگاه، نژادهای کتاب، از دیروز (دوشنبه) در استان تهران گشایش یافت.

این نمایشگاهها با بخش های ویژه امام حسین(ع)، کتاب و خانواده و کتاب کودکان و نوجوانان در ۳۷نقطه استان تهران در طول هفته کتاب با ۳۵ درصد تخفیف بپذاری علاقه مندان فرهنگ کتابخوانی هستند.

در این هفته همچنین مسابقات کتابخوانی و خلاصه نویسی کتاب، تجلیل از کتابداران و کتابخوانان نمونه کتابخانه های عمومی و جشن کتاب در تمامی شهرستان های تابعه استان تهران شامل شمیرانات، ری، کرج، ورامین، شهریار، اسلامشهر، ریاض کریم، ساوجبلاغ، دماوند، فیروزکوه و پاکدشت انجام می‌پذیرد.

در این نمایشگاهها بیش از ۱۵۰ هزار جلد کتاب در قالب یک‌هزار و ۹۱۱ عنوان از ۱۰۴ ناشر در موضوعات مختلف عرضه خواهد شد.

نشانی نمایشگاهها بدین شرح است:

- کتابخانه مرکزی پارک‌شهر واقع در شهر تهران،
- کتابخانه محقق حلی واقع در شهرتهران،اول میدان قیام،بعد از پارک کوثر
- کتابخانه رسالت واقع در شهر تهران، زیر بل میدان خندان،پارک رسالت
- ساختمان مطهری اداره کل فرهنگ و ارشاداسلامی

سیدابوالحسن مختاریان@yahoo.com @nava_سنسوروستان

جای خالی یک قانون

اوله برای گسترش فرهنگ کتابخوانی باید بستراهای عینی کار فراهم شود، از جمله این بسترها ایجاد شرایط مالی و درآمدی برای کسانی است که با کتاب سروکار دارند از خواننده کتاب گرفته تا نویسنده و پژوهشگر و مترجم و محقق ...

دوم تلاش معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران وراونی های آنان با کمیسیون فرهنگی مجلس در نهایت به تصویب قانون معایفت مالیاتی ناشران و کتابفروشان و نیز تغییر برخی از مواد قانون مالیات های مستقیم منجر شد که نتیجه آن به رشد و رونق کتاب و کتابخوانی و بالانگه فرهنگ و فراگیر شدن آن خواهد انجامید.

پیش از تصویب قانون مالیات های مستقیم در سال ۱۳۸۰ دکارخانه ها و سازمانهایی که بر اساس قانون تجارت و کار اداره می شدند و درآمدی داشتند و از آن درآمد، کالاهای فرهنگی و کتاب خریداری می کردند، وزارت امور اقتصادی و دارایی این خرید را جزء هزینه منظور نمی کرد و به عنوان درآمد تلقی و از آن مالیات کسر می کرد؛ (محسن رضایی دبیر ستاد برگزاری هفته کتاب - ویدئو نامه کتاب هفته - دوشنبه ۴ آبان ۱۳۸۱)

برابر قانون پیشین اگر مدیر کارخانه ای می خواست برای سازمان و کارکنان خود کتابی بخرد و یا کتابخانه ای بنا کند، روی هزینه های آن کتابخانه نیز مالیات بسته می شد، چرا که خریدهای اینگونه در زمره درآمدهای آن اکنون و مطابق قانون مالیات های مستقیم سال ۱۳۸۰ و اصلاحیه ای که بر قوانین پیشین زده شد، از اینگونه هزینه ها مالیاتی کسر نمی شود.

هزینه خرید کتاب و سایر کالاهای فرهنگی «هنری برای کارکنان و افراد تحت تکفل آنها تا میزان حداکثر ۵ درصد معافیت مالیاتی موضوع ماده ۸۴ این قانون به ازای هر نفر است.» (معاد)
برای همین قانون اگر کار درآمد کاری در ماه ۱۰۰هزار تومان باشد ۵هزار تومان آن می ماند صرف خرید کتاب شود. به این ترتیب یک کارگر در طول سال می تواند به جای آنکه مالیات دهه ۶۰هزار تومان را صرف کتاب کند، سوخت تا اینکه کار می توان گفت یکی از بستراهای خرید کتاب، که همانا معافیت نقدیگی برای خواننده، بدون کاستن از سایر اقلام هزینه ای یوان است، فراهم شده است. اگر چه به دلیل وجود فقر و فاقه شدید و معاندت تجربه فروش بین کتاب و اختصاص آن به هزینه های دیگر زندگی، این بخش هم اگر مستقیماً در اختیار کارگران قرار گیرد، مشخص نیست که واقعا صرف خرید کتاب بشود اما با توجه به تجربه ای که در دیگر کشورهای و بخصوص کشورهای رده به توسعه در زمینه مسائل فرهنگی پژوهشی وجود دارد، هنوز می توان بر قانون مالیات های مستقیم، بندی را افزود که در نتیجه آن شرکت های تولیدی بتوانند بخشی از مالیات تعقی یافته خود را صرف امور تحقیقاتی و با کمک به مؤسسات فرهنگی کنند.
درواقع در کشورهای غربی، کارخانه داران و صاحبان شرکت های بزرگ با اختصاص بخشی از مالیات خود به کارهای پژوهشی و فرهنگی هم کاری کرده اند و به نهداینه شدن حوزه های فرهنگ مدد می رسانند و هم اینکه از دادن مالیات اضافی معافند، اما در کشور ما علیرغم برخی تغییرات مثبت قانونی وجود ندارد که اگر مؤسسه ای که باید ۲۰ میلیون تومان مالیات بپردازد، ۳ میلیون تومان از این رقم را به محقق یا مؤسسه ای تحقیقاتی ببخشد و در واقع صرف امور فرهنگی کند، از وی به جای ۲۰ میلیون، ۱۷ میلیون تومان مالیات بگیرند. در واقع آنچه که هم اکنون اعمال می شود، منظور نکرد مالیات بر هزینه های فرهنگی از جمله خرید کتاب در مجموعه بیک سازمان یا نهاد است، اما آنچه که می تواند این کار را کیفیت و عفا این زمینه معیجان خالی است.
امید که نهادهای دولتی و مدنی دست اندر کار فرهنگ و بخصوص کتاب با دامن زدن به این بحث و رایزنی با کمیسیون فرهنگی مجلس، راه را برای تصویب چنین قانونی هموار کنند.

کتابخانه

از سوی ۲۷ نمایشگاه کتاب در استان تبران عرضه می شود

۱۶۰۰ عنوان کتاب با ۲۵ درصد تخفیف

استان تهران واقع در شهر تهران، خیابان استاد مطهری، بین خیابان های سلمان حافظ و سپهروردی، شماره ۱۳۰

- ورامین میدان رازی، مجتمع فرهنگی و هنری علامه طباطبائی‌لبن رازی
- فرچک، مسجدجامع فرچک
- پیشوا دانشگاه آزاد اسلامی، ساختمان اداری، طبقه چهارم
- شهریار**، میدان فجر، فرهنگسرای استاد شهریار
- سراسیاب، خیابان امام خمینی(ره) رویه کویب
- چهارراه مخابرات، رویه روی اداره پست، کتابخانه مرکزی شهریار
- شهر قدس، خیابان مصلی، مجتمع فرهنگی باقرالموع شهرقدس

کرج
۱.پارک رسالت (طبقه ۲)کتابخانه عمومی (ایرانی)

- حصارک بالا، پارک لاله کتابخانه عمومی آیت‌الله مطلقانی
- فردیس، کانل غربی، کتابخانه عمومی علامه امینی
- مهرشهر، جنب ارماهی، کتابخانه عمومی دکتر معین

شهری

- خیابان ۲۲متری، ساختمان جدید سازمان آب
- کهریزک، جنب دبیرستان سعادت، کتابخانه

- عمومی کهریزک
- پارک شهر، خیابان یادگار امام، خیابان ۲۲ بهمن، کتابخانه عمومی باقرالموع(ایرانی)شهر.

فیروزکوه

- اندای شهرک ولی عصر(عج) دانشگاه آزاد اسلامی
- ریاض کریم**
- بلوار مصلی، کتابخانه عمومی جابریلائی کازم اخوان

اسلامشهر

- انتهای باغ فیض، شهرک شهید مصطفی خمینی، کتابخانه شهید مصطفی خمینی
- چهاردنگه، ابتدای خیابان شهید کریمی، نمایشگاه

کتاب

- دماوند:**
- شهر آسرد، جنب شهرداری، کتابخانه عمومی بخت

آسرد،

ساوجبلاغ

۱.مشکندک، بلوار امام خمینی (ره) خیابان مصلی، بلوار

آیت‌الله خامنه‌ای، جنب بهزیستی، کتابخانه الهادی

مشگرد

۲.نظرآباد، بلوار شهید سفلیان، پارک شهر، کتابخانه

امام صادق(ع)

پاکدشت

میدان معلم، کتابخانه امام صادق(ع)

شمیرانات

خیابان ولیعصر (عج) باغ فردوس شمیران، کتابخانه شهید باهنر.

انتخاب کتاب‌های برگزیده انجمن قلم ایران

برگزیدگان نخستین دوره انتخاب کتاب انجمن قلم ایران در رشته های شعر، داستان و نقد و پژوهش، همزمان با هفته کتاب اعلام خواهد شد.

کتاب های راه یافته به مرحله نهایی عبارتند از:

الف، رمان و داستان بلند:

- اسفار کاتبان نوشته ابوتراب خسروی
- روی ماه خاوند را بیوس نوشته مصطفی مستور
- ریاح نوشته جلال تولگی
- عریان در برابر باد نوشته احمد شاکری
- کوچک جنگلی نوشته ابرحسین فردی

ب، داستان کوتاه:

- پشت حصیر نوشته محمدرضا گودرزی
- غریبه در بخار نمک نوشته احمد آرام

ج، نقد و پژوهش:

- جدال اهل قلم نوشته حسین میرزایی
- وورد نویسنده به ساخت داستان و خروج شخصیت هااز آن نوشته محمدرضا شمسار
- زبان نوشته احمد شاکری.

نتیجه نهایی دوری هیأت داوران در بخش های یاد شده و همچنین در بخش شعر، در هفته کتاب طی مراسمی (که زمان مکان آن متعاقباً اعلام خواهد شد) به اطلاع خواهد رسید.
شایان ذکر است که در هر رشته تنها یک کتاب انتخاب خواهد شد و دیگر اینکه هیأت داوران کتاب های منتشر شده سال های ۹۸ و ۹۸+ در رشته های یاد شده برسی کرده اند.

۱۳۸۱ شماره ۸۸، سه شنبه ۷ آبان ۱۳۸۱

دکتر عبدالرسول خیراندیش سردبیر کتاب ماه تاریخ و جغرافیا.

تجربه اهل تاریخ در مقام نقد موفق نبوده است

تاریخ و جغرافیا، عنوان یکی از هشت نشریه کتاب ماه است که در حوزه وسیع خود، ویژه اطلاع‌رسانی و نقد و بررسی کتاب‌های این رشته را بر عهده دارد. کتاب ماه تاریخ و جغرافیا به‌طور کامل به تاریخ اختصاص دارد و فقط عنوان جغرافیا را امثال خودیادگ می‌کنند، گاهی اوقات در انتشار وسیع تأخیر دارد و تأخیر خود را با ویدئوهای که در شبکه‌های اجتماعی می‌گذرانند، جبران می‌کند. دکتر عبدالرسول خیراندیش، دکوای تاریخ، استاد دانشگاه شیراز، ۴۶ ساله است و شش سال از عمر خود را صرف سردبیری کتاب ماه تاریخ و جغرافیا کرده است. نشریه این ژانر نشریه تا ناخش سالگی آن روی، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا را مرمون کوشش و تلاش عده کثیری از نویسندگان و محققان می‌دهد. ما در این باره به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

فرد محاسنظر، در رشته‌های دیگر با به کار افتاختن قوه تعقل و تخیل خود اظهارنظر کند، در صورتی که در رشته تاریخ تا کسی فراوان نخواند و مجاب‌خبر نشود، راه به تخیل و ابداع برد و سعی کند به ارائه نظر برود. در قول‌دارم که قطاری حرکت ما اهل تاریخ، کند است اما بر آن، که مرمون آن است که آهسته و پویسته، روده شما **به عنوان سردبیر کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، فکر می‌کنید چقدر به اهداف اولیه خود نزدیک شده‌اید؟**
من فکر می‌کنم به نسبت زمانی که شروع به کار کردیم، به اهداف خود نزدیک‌تر شده‌ایم. اما بدون شک به آنچه که غلبت و هدف است، هنوز نرسیده‌ایم. به نظر من، تقدیر اهل تاریخ، بگ‌ معنای خاص دارد و یا ضابطه، تقدیر تاریخی با... به معنای مشخص عقلی یک سازواره تاریخی است که آن تکبیر است. تحت عنوان تکبیر، تاریخ‌نگاری و دو قرن بعد، روش‌شناسی چون فورن دانگ، فورن تریچیکه و امثال آنها بسیار، در این حوزه کار کردند و بعدها نقد تاریخی موزده اتفاق‌یروان تکبیر آنان قرار گرفت. نظریات جدید به وجود آمد... و حاصل بحثی تا اینکه اصولاً نقد، قسمتی از تفهق تاریخی است یعنی تا کسی نتواند کتابی تاریخی را نقد کند، به‌طور قطع نمی‌تواند بگوید که آن کتاب را آفهمیده است. نقد دارد درجه با تاریخ‌دانی، تاریخ خوانی تاریخ و یسی تاریخ و درجه دوم در این خصوص، دچار ضعف هستیم. اما در حوضه علم، مشکل که باآن مواجه یک مشکل فرهنگی عام است، و آن اینکه فرهنگ ما نقد را بر نمی‌تابد. و پیش از اینکه به نتیجه مطلوب برسیم، باید سوسنه‌های سوده‌تاهم‌ها و سوسناتسط‌ها خودآزماید و از نظر علمی و فرهنگی، ارتقا یسبیم. بایسب، البته من اوقات جدیدارینس روی تاریخ می‌بینم.

کهنه دیگر اینکه نقد در جامعه ما - حتی چند - جدید - دارای سابقه و شناسنامه است. مثلاًقد قلم، در ادبیات و... رایج است و نقد در این زمینه، ما جافته‌ایم. اهل تاریخ، معمولاً این جنب توجه در حوزه نقد را، در جهت ترسوست. می‌کنند، صفاً که همواره، با هم‌روایت‌های آن نظر، نقدی که بکارون در قسمت تاریخ، در جامعه ما رایج شده، رواج پیدا نکرده‌است. اما ما در این زمینه، با کوشش کمی در حوزه مقالات تاریخی رویه‌رو هستیم که جنبه اختصاصی تاریخ‌نگاری ولی برای ما تأثیراتی به جای گذاشته. آن اینکه ما با خیل عظیمی از استادان و دانشجو معلم رویه‌رو هستیم، با یک‌جانب محدود در اهل تحقیق در تاریخ، از طرفی تکبیر منابع تاریخی، بسیار افزایش یافته. محسین از حدود یونانی، تحقیقات اطلاعات و اطلاع‌رسانی از میان رفته‌اند. شده این ارتباطات، محسوس در ارتباط با تحقیقات تاریخ از تصور امکان عرضه تحقیقات، به ویژه یوهی‌ای جدید و عنوان، شرایط فرهنگی جدیدی دارد و وجود آورد، نتیجه‌شایی به لحاظ بحث و فحصر در مسائل تاریخ‌نگاری است که به عنوان نقد، گذشته را با تاریخ تحولات علمی و محسین نکرده‌ایم. در راسته قرن ۱۳ تحولات علمی و محسین برای کشتن بسیاری از مرزا و طرح‌هایی که عمرشان گذشته فرام‌گردد و این به ما امکان خواهد داد که در یک فعالیت مثبت مبتنی بر رقابت یونیم، گرهایی در نقد فوری با تحقیق سببی بر اصول را عرضه کنیم و آن برای بست سرگذاشتن یک‌گه‌گه که شاید دوره کلاسیک به حساب آید، راهگشایی ما خواهد شد. من از این حیث امیدوارم.

آن‌ها، نشانه‌های بدیع در کتاب ماه جغرافیا، تاریخ شامعد این تغییرات باشیم. آیا این مجله نشریه‌ای داخلی است؟
خیر، بزاتب خارجی وسیعی داشته و با استقبال ایران‌نشان خارج از کشور مواجه شده و خوشبختانه در بین آنان، جایگاه خوبی پیدا کرده. البته دیگران باید در زمینه سخن بگویند.

شما چگونه معارفان خود را با طریقه‌ای آفهمیده‌اید و از لحاظ معارفان و نظریاتشان از اروپاییان به حساب می‌شویم و تغییرات و اصلاحاتی نیز در این چند سال صورت گرفته است.
فرد محاسنظر، در رشته‌های دیگر با به کار افتاختن قوه تعقل و تخیل خود اظهارنظر کند، در صورتی که در رشته تاریخ تا کسی فراوان نخواند و مجاب‌خبر نشود، راه به تخیل و ابداع برد و سعی کند به ارائه نظر برود. در قول‌دارم که قطاری حرکت ما اهل تاریخ، کند است اما بر آن، که مرمون آن است که آهسته و پویسته، روده شما **به عنوان سردبیر کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، فکر می‌کنید چقدر به اهداف اولیه خود نزدیک شده‌اید؟**
من فکر می‌کنم به نسبت زمانی که شروع به کار کردیم، به اهداف خود نزدیک‌تر شده‌ایم. اما بدون شک به آنچه که غلبت و هدف است، هنوز نرسیده‌ایم. به نظر من، تقدیر اهل تاریخ، بگ‌ معنای خاص دارد و یا ضابطه، تقدیر تاریخی با... به معنای مشخص عقلی یک سازواره تاریخی است که آن تکبیر است. تحت عنوان تکبیر، تاریخ‌نگاری و دو قرن بعد، روش‌شناسی چون فورن دانگ، فورن تریچیکه و امثال آنها بسیار، در این حوزه کار کردند و بعدها نقد تاریخی موزده اتفاق‌یروان تکبیر آنان قرار گرفت. نظریات جدید به وجود آمد... و حاصل بحثی تا اینکه اصولاً نقد، قسمتی از تفهق تاریخی است یعنی تا کسی نتواند کتابی تاریخی را نقد کند، به‌طور قطع نمی‌تواند بگوید که آن کتاب را آفهمیده است.

نمونه نصیری ما

دکتر عبدالرسول خیراندیش سردبیر کتاب ماه تاریخ و جغرافیا.

تجربه اهل تاریخ در مقام نقد موفق نبوده است

تاریخ و جغرافیا، عنوان یکی از هشت نشریه کتاب ماه است که در حوزه وسیع خود، ویژه اطلاع‌رسانی و نقد و بررسی کتاب‌های این رشته را بر عهده دارد. کتاب ماه تاریخ و جغرافیا به‌طور کامل به تاریخ اختصاص دارد و فقط عنوان جغرافیا را امثال خودیادگ می‌کنند، گاهی اوقات در انتشار وسیع تأخیر دارد و تأخیر خود را با ویدئوهای که در شبکه‌های اجتماعی می‌گذرانند، جبران می‌کند. دکتر عبدالرسول خیراندیش، دکوای تاریخ، استاد دانشگاه شیراز، ۴۶ ساله است و شش سال از عمر خود را صرف سردبیری کتاب ماه تاریخ و جغرافیا کرده است. نشریه این ژانر نشریه تا ناخش سالگی آن روی، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا را مرمون کوشش و تلاش عده کثیری از نویسندگان و محققان می‌دهد. ما در این باره به گفت‌وگو نشسته‌ایم.

نوشتنم جلویبر می‌چرا که فرهنگ نقد در جامعه ما بسیار ضعف است و این بیشتر به‌خاطر جنبه‌های فرهنگی و اخلاقی است، چرا که تاریخ علمی استوادی است. یک نقد و در زمانیکه است به راست با ذوق بودن یک سخن برگزیده و تحلیل آن مسأله در بین نویسندگان تاریخ، بسیار کم‌است. به همین جهت، به‌خاطر محدودیت‌های اخلاقی، نقد در کتاب ماه درست نگرفته است و با توانسته رسالت خود را به انجام رساند. از طرفی تاریخ، با یک سازماندهی و تشکیلات مناسب با این حرفه مواجه نبوده

و امکانات اطلاع‌رسانی نیز در اختیار اهل تاریخ نیست. این در حالی است که ده هزار دبیر تاریخ و حدود ۳۰۰۰ استاد تاریخ داریم و باید فقط از نظر برودت‌تر از این کشور ارقام می‌گردیم، در حالی که هیچ مجله تخصصی در این زمینه منتشر نمی‌شد. از این رو بسیاری از اطلاعات جدید مربوط به این رشته، توسط کتاب ماه تاریخ به خوانندگان منتقل می‌شود. این وظایف، مرسوم‌ترین کار این پیش‌کرده است. هم‌طور که بیان کرده‌ایم، این نشریه، یک نشریه تخصصی است و **غایب معارفان آن خاص هستند. مخاطب خاص هم، به‌طور معمول به‌سراغ نشریاتی می‌رود که به محتوا می‌پردازد و نه به شکل و شمایل. با این وجود، برخی از خوانندگان نیز تنها به ظاهر شکل و طرح روی جلد، داخل مجله و اهرم‌های می‌کنند. گذشته از آنها، نحوه انتخاب مطالبی که هر ماه در کتاب ماه منتشر می‌شود چگونه است؟**

ما تعدادی ویژه‌نامه داریم که هیأت تحریریه به‌باحت در مسائل جاری تاریخ‌نگاری و مسائل فرهنگی به‌تألیف می‌رسند و ویژه‌نامه‌ها را تعیین می‌کنند. مثلاًسیاحت مربوط به قومیت، منطقه‌گرایی و محل‌گرایی باعث شد به این نتیجه برسیم که بایستی روی تاریخ‌های محلی کار کنیم. بحث‌های مربوط به تاریخ سفیران در اروپا یا آذربایجان، سبب شد که ویژه‌نامه سفیران را انتخاب کنیم... یعنی ما در ترحلی که از شرایط تاریخ‌نگاری و فرهنگی به‌دست می‌آوریم، ویژه‌نامه‌هایی را در نظر می‌گیریم. به‌طور مثال، آخرین ویژه‌نامه رایج به زاین بود که به جهت رشد فوق‌العاده ایران‌شناسی در زاین و ضرورت همکاری علمی ایران و زاین، آن را منتشر نمودیم. اما تعدادی از کتاب‌های ماه ما به‌طور معمول به صورت مجموعه مقالات و نوشته‌های مختلف بیرون می‌آید که شکل دادن به آن با در نظر گرفتن چند عامل صورت می‌گیرد. یکی اینکه، سعی ما بر این است که آسیر از اطلاعات را منعکس سازیم. یعنی رایج به انتشارات جدید، گفتارهای مجامعات بگ‌و یا آنچه که به‌احوال اهل تاریخ و جغرافیای مربوط می‌شود می‌دانیم. در این قسمت سعی می‌کنیم که به‌تدریج موجود در رشته تاریخ و حواشی آن، ضمناً بران کنیم و از هر حوزه‌ای، مطلبی داشته‌باشیم. مثلاًایران باستان، ایران معاصر، ایران اسلامی، تاریخ اسلام، تاریخ عمومی و... این سعی وجود دارد که در یک شماره، همه این مسائل پوشش داده شود. اگر چه یک طرف، سعی ما بر این است که تزیین وصول مقالات را رعایت کنیم تا نویسندگان، چندان منتظر انتشار نوشته‌های خود نشوند و محسنان زایل نگردد. اما روش معمول ما به گونه‌ای است که مقاله افرادی را که برای نخستین بار می‌نویسند، در اولویت قرار می‌دهیم تا به همکاری با کتاب ماه تشویق شوند. با اجازه، پیشگوییان و منتقدان اولویتی را نیز برای نویسندگان تازه، کار در نظر

لغفا بقیارمید چرا نشریه شما به‌روز نیست؟ به‌طور مثال نشریه شما شهروز ما به دست ما می‌رسد، اما تاریخ روی مجله نشریه، فردوین و ادوینت است.

اندکی از آن خبر را منضمیر ولی پیش‌تر این تقریر مربوط به مرامل اجزایی است. یعنی ما از قسمت‌های مختلف آن‌ها، بچاپخانه و امثال آن عبرت‌کنیم، یک مقدار دچار تأخیر می‌شود. مقداری از این تأخیر هم مربوط به فهرست‌های کتاب‌های ماه است که تا در قسمت‌های مختلف خانه کتاب، آماده شود، طول می‌کشد. بنابراین بخشی از تأخیر منوجه‌مسأله که تا بر عهده می‌گیریم ولی بخش دیگر را خیر.

شما فکر نمی‌کنید معارفی که مطالب نشریه را پیگیری می‌کند، باید همه تاخیر را بپذیرد و منتظر بماند؟ آیا اصلاً راهگاری برای صورت‌بختی‌شان به این امر وجود دارد؟
به کاروند کهنه‌هضمه در صحبت‌های شما، کسی اغراق نمی‌کند. من عرض کردم کار انتشار مجله با تأخیر است ولی نه اینقدر زیاد.

یعنی این تأخیر کمتر از دو ماه است؟

است که تأخیر چندانی ندارد. فرض کنید آن‌لا که در آبان سال ۱۳۹۵، سردی آخرین شماره سال ششم که مربوط به همین ماه است کار می‌کنیم. یعنی تأخیر در حدود یک ماه داریم.

بعد از این هم دو شماره در یک مجله منتشر می‌کنند؟
معمولاً مجامعات و نشره‌های، به‌ویژه‌نامه‌ها اختصاصاً دارد که چند بسیاری مصرف آنها شده و معمولاً رایج هستند. در مواردی که برای جرای کمی از تأخیر، دو شماره در یک مجله انتشار می‌یابد. کهنه در خون توجه اینکه، معمولاً در تیرماه هر سال، خودیادگ لگی در کارمان پدید می‌آید یعنی تعاملات نزدیک‌تر طرف و مطالبی تهیه فهرست کتاب‌های فردوین ماه از طرف دیگر چاپ‌کنند کار می‌شود و دیگر نشریه‌های اجزایی ما از اعضای ویژه کتاب ماه، مستحق و هر سال در مرتبه - هفته کتاب و شناسنامه کتاب - هستند. در این دو ماه نیز در انتشار کتاب ماه، با تأخیر مواجهیم.

فکر می‌کنید این جواب‌خوبی برای سؤال معارفان است و آنها را قانع می‌کند؟
من حرف راست را می‌گویم. شاید خوانندگان قطع نشوند ولی واقعیت امر این است که ما به لحاظ تعدادک مجزای مجله که بر همین‌مسأله، نه تنها عقب‌نشیم بلکه جلوتر از دیگران نیز هستیم. به‌هر حال کارهای اجزایی نیز باید انجام شود. خوانندگان نیز، باید بدانند عقلی رقم اینک کتاب ماه یک مجموعه علمی استوادی است. سازمان و پرسنل کافی که جوابگوئی نیازهای اجزایی آن باشد، ندارد. **شما هیچ درخواستی در جهت رفع این مشکل نکرده‌اید؟**
ما حواشی و امکانات محدود است. هر چند تلاش زیادی صورت گرفته تا مجموعه حاضر، به این صورت درآید.

کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، یکی از هشت نشریه‌ای است که با عنوان خود فعالیت می‌کند. می‌توانید کتاب ماه تاریخ و جغرافیا را پرمایان تعریف کنید؟

اینکه به مجموعه کتاب ماه ما همین هدف، تزیین فرهنگ نقد و بررسی اطلاع‌رسانی، به‌وجود آمده است. تقسیم‌بندی یوهی به ادبیات و فلسفه، تاریخ و جغرافیا... صورت گرفته و حوزه تاریخ و جغرافیا که بیشتر رنگ و بوی تاریخی دارد، به ما ملحق‌گرفته است و اینکه بیشتر به تاریخ پرداخته می‌شود، به دو علت است. یکی اینکه تیزوهایی که دست‌اندرکار کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، هستند بیشتر از تاریخ‌خود ودم اینکه کسانی که در حوزه جغرافیا فعالیت حضور دارند.

البته تلاش بسیاری کردیم تا جغرافیا را نیز پوشش دهیم ولی کافی بود. بدین‌صحنه تیزوده است. البته ما مقصر هستیم. چون جغرافیا جلوتر می‌ماند، کهنه دیگر وسعت تاریخ است که شامل یکسری اشتمالات جدید، مثل مرشدشناسی، روابط بین‌الملل، باستان‌شناسی، علوم سیاسی و... نیز شده است. اما ما در زمینه نقد نیز تلاش کرده‌ایم. اما

اهمیت بحث مطالعه دانش آموزان در مدارس زمانی آشکار می‌شود که ساختار آموزشی کشور دقیقاً تحلیل شود.باهم‌فردست این ساختار ودرسی اهداف ونگرش های آن می‌توان به جایگاه اصلی کتاب‌های درسی و غیردرسی پی برد.

مطلق بااستاداردهای علمی ـ آموزشی در سراسر جهان،درست آن است که نظام آموزش و پرورش بر مبنای پژوهش بنیان نهاده شود و دانش آموز برای دسترسیم به اطلاعات مورد نیاز این زمینه به کمک اطلاعات مکتوب وغیرمکتوب اقدام کند.

این نوع نظام آموزشی دردرجه اول نیازمند جایگاه اطلاعات یعنی کتابخانه بوده که همراه با کتابداری متخصص در امور کتاب و اطلاع‌رسانی نیازهای علمی دانش آموزان علاقه مند و مراجعه کنندگان به این مکان راپاسخگو باشد.

در نظام آموزشی که تحقیقات در آن جایگهی ندارد، کتاب‌های درسی با محتوای نظری و دیدگاهی فردی جایگزین کتاب‌های غیردرسی می‌شوند. از آلت‌سوه این نوع آموزش در کشور بی‌رغبت شدن دانش‌آموز به مطالعه و تثبیت روند جمله علمی بوده که سرریز تنگ‌جمله وراستغوش تغییرات ناگوار می‌کند.

در بررسی موضوع ونوع منابع کتابخانه‌های چند مدرسه در کتک وگویا کتابداران آنها می‌توان به مواردی توجه کرد که شامل فرغ تخصصی بودن کتابداران،محدود بودن منابع کتابخانه به‌مطلب درسی می‌توانی آموزش و پرورش و به امور کتابخانه‌ها در مدارس نشاناسته ماندن جایگاه کتابخانه برای دانش آموزان و مریان‌عدم تمایل دانش‌آموزان به مطالعات غیردرسی و به است.

هدی سلامی کتابدار هنرستان مهدیه می‌گوید: کتابخانه این هنرستان دارای کتاب‌های فارسی و لاتین، نشریات فارسی شناسی و گرافیک، تحقیقات درسی دانش‌آموزان سال‌های گذشته،کارت‌های بوسترهای طراحی و نقاشی و کتاب‌های مرجع هنر مثل دایره‌المعارف‌ها و تاریخ هنر یا موضوع‌های گرافیک، عکاسی، سینما، کسک و کمک آموزشی، ادبیات، روانشناسی ومدلھی است. همچنین این منابع باوجه آموزش و پرورش و بیشتر از طریق کمک‌های اولیا و حق عضویت دانش‌آموزان تهیه می‌شوند.

وی می‌افزاید: منابع کتابخانه با نظر معلمان و تشخیص کتاب‌های درسی مورد نیاز دانش‌آموزان به کتابدار سفارش داده می‌شوند که او نیز با دارا بودن پیام رشته گرافیک می‌تواند دانش‌آموزان را در یافتن کتاب‌های مورد نیازشان کمک کند.

از خدمات ارائه‌شده دیگر به دانش‌آموزان می‌توان به‌گیی برادری سیاه وسفید از کتاب‌های مرجع که امانت داده نمی‌شوند و فراهم آوردن امکانات گیی برادری لژیرو توسط کتابدار اناخذ مبلغ هزینه شده از تصاویر رنگی اشاره کرد.

غیر از کتاب‌های مرجع، همه کتاب‌ها به دانش‌آموزان امانت داده شده که تعداد آنها در هر مراجعه دانش‌آموزان حداکثر ۷ عدد و به مدت ۳ روز قابل تمدید است.

هدی سلامی می‌گوید:قسمت اعظم منابع کتابخانه درباره کتاب‌های گاهگی است که با توجه به تعداد زیاد آنها خواننده می‌راند. همچنین قفسه‌ای بزرگ متعلق به کتاب‌های غیر درسی درباره مفاهیم فیزیک، شیمی و ریاضی در نظر گرفته شده که اگرچه دارای محتوای غنی علمی هستند، اما خواننده نمی‌شوند.

گفتنی است، دانش‌آموزان برای استفاده از منابع درسی که سفارش شده معلمان است،به کتابخانه مراجعه می‌کنند تا آنجا که حتی تعدادی از کلاس‌های که معلم در آنها نیازمند کتاب‌های مرجع است در کتابخانه مدرسه

برگزار می‌شوند.

کتابدار هنرستان مهدیه معتقد است که معلمان به دانش‌آموزان توصیه می‌کنند تا در مدت سال تحصیلی درس بخوانند و پرداختن آنها به کتاب‌های غیردرسی باعث عدم قبولی آنها در امتحانات پایان‌ترم ونهایتاً کنکور خواهدشد. حال این اضطرابی که مریان در دانش‌آموزان ایجاد می‌کند، جظور می‌توان متوقع بود که آنها به مطالعات غیردرسی هم علاقه‌مند باشند.

همچنین از عوامل مهم دیگر در عدم مطالعات غیردرسی دانش‌آموزان، به کتابدار مدرسه برمی‌گردد. عدم تخصص کتابداران که معمولاً دبیر پرورشی و یا دبئی هستن باعث می‌شود تا کتاب‌ها مطابق روش علمی جدید تهیه و طبقه بندی نشود و در نتیجه با ناقص بودن محتوا و جایگزینی به نیاز دانش‌آموزان، انگیزه کتابخوانی و مراجعه به کتابخانه از آنها سلب می‌شود.

این کتابدار از رابطه دو طرفه‌ای صحبت می‌کند که در آن کتابدار، متخصص و آگاه از مسائل و نیاز دانش‌آموز در جامعه علمی مدرسه است و دانش‌آموز علاقه‌مند به حل مسائل و مشکلات علمی کشور است. کسندرگی این بحث ما را به ضرورت استفاده از تجربیاتی در همین کشور ونیز بسیاری از کشورهای جهان برای رسیدن به نظام کارایی آموزشی با طراحی دقیق و علمی کتابخانه‌های مدارس آگاه می‌سازد. این ضرورت ونیز فوری از آنجاست که هم‌اکنون دانش‌آموز، معلم، مدیر و ناآگاه و بی‌اهمیت پرورش و به اهمیت موضوع مورد بحث ناآگاه و بی‌اهمیت هستند.

فریا قدیانی کتابدار هنرستان آزادگان می‌گوید: کتابخانه این مدرسه در رشته‌های نقاشی، گرافیک و معماری دارای کتاب، نشریات معماری‌های داخلی، ۱۵۵۷ قطب‌تاب، شامل عکس، آرم‌ها و نشانه‌ها، ناو و فیلم‌های ویدئویی ـ آموزشی است.

همچنین این منابع چندین سال است که تغییری نکرده و در توضیح روند تهیه منابع جدید آنکه این منابع با توجه حق عضویت دانش‌آموزان و منابع مالی مدرسه از نمایشگاه‌ها و فروش‌گاههای کتاب تهیه می‌شوند.

علاوه بر این کتاب‌ها و ۱۵۵۷ مدھی ـ قرآنی نیز در منابع کتابخانه موجود است که کمتر توسط دانش‌آموزان مطالعه می‌شوند. از خدماتی که کتابدار به دانش‌آموزان ارائه می‌دهد، گیی برادری از منابع موجود

جناب یوسفی، حتماً می‌دانید که در وزارت آموزش و پرورش، کسانی به عنوان کارشناس فعالیت می‌کنند که کتاب‌هایی را برای کتابخانه‌های مدارس انتخاب می‌کنند. این در حالی است که در کتابخانه‌های اکثر مدارس بافقان عملکرد این کارشناسان و وضعیت کتاب در مدارس کشور را چطور ارزیابی می‌کنید؟

تا آنجا که من درالم از چندکمال‌مخلف برای مدارس و کتابخانه‌هایشان کتاب تهیه می‌شود، یکی انتشارات مدرسه و نشر تربیت است و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم به نوعی در این امر کمک می‌کند و همین‌طور کتاب‌هایی که به مدارس آموزش و پرورش اهدا می‌شود ووجه‌ای مختصر که برای خرید کتاب، در اختیار آموزش و پرورش است. من اخیراً اصطلاحی را شنیدم که بسیار عجیب است، همه‌های کتاب، این جعبه‌های کتاب اصلاً جایگزینی نیازهای دانش‌آموزان نیستند، این امر به حلقه این است که کسانی که این کتاب‌ها را انتخاب و خریداری کرده‌اند، در واقع کارشناس واقعی و متخصص امر کتاب نیستند، در بعضی از سال‌ها و بعضی موارد وزارت آموزش و پرورش از نویسندگان کودک و

به‌طور رایگان و کوچک و بزرگ کردن طرح‌های هنری با پرداخت هزینه لازم از مراجعه‌کنندگان به کتابخانه مدرسه است.

وی می‌افزاید: مراجعه دانش‌آموزان به کتابخانه بسیار محدود است. آنها به دلیل فراوانی کارهای عملی سفارش شده معلمان، فرصت مطالعه مطالب غیردرسی را نمی‌یابند. همچنین از برنامه‌های آموزش و پرورش درباره کتابخانه‌های مدارس این است دربحث تشکیل این روزانه‌های کتابداران، مشاوران و جلساتی تشکیل می‌شود که قسمت اعظم آن، سخنرانی‌های بدون ارتباط با کتابخانه و اطلاع‌رسانی به دانش‌آموز است و برای

● مطالعات غیردرسی دانش‌آموزان فقط با برنامه‌ریزی دقیق و علمی واز رختخانه‌ها، سازمان‌ها و مراکز پژوهشی ـ علمی کشور فراهم می‌شود

همین معمولاً کتابداران با بی‌رغبتی در این گروه‌هایی‌ها حاضر می‌شوند و با ارسال رانها شرکت نمی‌کنند. نکته قابل ذکر آنکه بهترین نحوه انتخاب کتابدار توسط آموزش و پرورش این است که هر معلمی توانایی تدریس نارد و با تعداد ساعات تدریس او محدود است، مسؤلیت کتابخانه به او واگذار می‌شود.

فریا قدیانی در ادامه می‌گوید: زمانی که مرا به عنوان کتابدار برگزیدند حتی از من سؤال شده که کتابدار چه وظایفی دارد و در این زمینه چه تخصصی داری؟ برای همین به عنوان کتابدار در انجام وظایف خود، از اطلاعات با تجربه‌رمیزی کامپیوتر و مکانیزه کردن اطلاعات با هدف به روز شدن سیستم اطلاعایی ـ مشکلات فراوانی بر سر راه من وجود دارد.

آزاده سیدین **گشت و گذار**

دانش آموزان و کتاب‌های غیردرسی

وی معتقد است، از مهمترین ویژگی‌های کتابدار مدرسه آ‌گاهی او از منابع علمی روز و مورد نیاز دانش‌آموزان و همین‌طور سیستم اطلاع‌رسانی جدید برای پاسخگویی بهتر و برتر به این نیاز متغلی و معقول است.

پرشن دانش‌آموزان در کلاس‌های درس آن است که از کجا تا کجای کتاب یا جزوه خوانده‌شود و یا امتحان پایان سال تحصیلی چه زمانی برگزار می‌شود و سفارش مطالعاتی می‌شود.

در چنین وضعیتیی همه فکر و دغدغه ذهنی دانش‌آموز در ارائه مطالب به معلم برای گرفتن نمره قبولی است به جای آنکه به پرشن‌های دقیق و راهگشا در حل مشکلات علمی کشور بپردازند.

حسن مهربانی معاون پرورشی هنرستان کمال‌الملک که کتابدار نیز هست این چنین می‌گوید: منابع کتابخانه شامل کتاب، ناوهای ویدئویی درباره گرافیک، نمایش و پستیپنای صحنه موسیقی و کمی هم علمی ومدھی است که این منابع با کمک‌های مالی اولیا حق عضویت دانش‌آموزان تهیه می‌شوند. همچنین منابع علمی کتابخانه به اساس رده بندی دبئیی موضوع بندی شده و در قفسه‌ها جایگزین شده‌اند.

این کتابدار می‌افزاید: به عنوان کتابدار کتابخانه این هنرستان کارشناس مدیریت برنامه‌ریزی هست که همه امور پرورشی همراه با کتابداری برعهده من گذاشته شده است. برای همین با توجه به آنکه از رشته‌های تحصیلی و معنای نیازهای علمی این هنرستان مطلع هستم فقط با درخواست و سفارش معلم برای تهیه منابع مورد نظر کتابخانه اقدام می‌شود. همین‌طور توضیحات دانش‌آموزان به کتابخوانی با سخنرانی‌های کتابدار در این باره و بدون دخالت آموزش و پرورش و مدیر مدرسه به عنوان علاقه‌ان اصلی در ترویج فرهنگ کتابخوانی مدارس انجام می‌شود.

وی نهایتاً می‌گوید: مطالعات غیردرسی دانش‌آموزان فقط با برنامه‌ریزی دقیق و علمی واز رختخانه‌ها، سازمان‌ها و مراکز پژوهشی ـ علمی کشور فراهم می‌شود. در غیر این صورت هر حرفی گفته، شعار وصحتی بیش نخواهدبود.

رشدیدا **کتاب و نور**

محمدرضا یوسفی؛ نویسنده کودک و نوجوان؛ کارشناسان متخصص نیستند

محمدرضا یوسفی نویسنده کتاب‌های کودک و نوجوان است که بیشتر از صد و ده کتاب در این حوزه دارد و هفتاد کانون ادبیات کودک نیز می‌باشد. نظر او را درباره وضعیت کتابخانه‌های مدارس و کارشناسان که در آموزش و پرورش اقدام به انتخاب و خرید کتاب می‌کنند، پرسیدیم.

نوجوان هم استاده کرده است اما واقعیت این است که یک نویسنده هم نمی‌تواند نقش یک کارشناس را ایفا کند. به عهده من باید از جنبه‌ها و مخاطف که در زمینه ادبیات کودک و نوجوان فعالیت می‌کنند، یعنی از زمین نویسندگان کودک و نوجوان، شورای کتاب کودک، استفاده شود و به سویی به منتقدان و کارشناسان واقعی کتاب‌های کودک و نوجوان مراجعه شود. من معتقدم که یک منتقد کتاب‌های کودک و نوجوان از من که نویسنده هستم بیشتر و بهتر صلاحیت نظر دادن در امر خرید کتاب را دارد و وزارت آموزش و پرورش می‌تواند از آنها استفاده کند. مانسفته تا به حال به این امر مباحثی که کتفم مراجعه شده و از وجود آنها استفاده نشده است، در نتیجه وقتی شما وارد کتابخانه‌های مدارس می‌شوید یا کتاب‌هایی مواجه می‌شوید که مورد علاقه دانش‌آموزان نیستند، نتیجه‌اش این می‌شود که کتاب‌هایشان را از طریق همین کارشناسان و حتی با روابط دوستانه به مدارس سرمانند کتاب‌هایی که برای جعبه‌ها مفید نیست، برای مثال پسر من شاگرد اول شده بود، به عنوان جابزه به او کتابی دادند که در مورد پیماری ایدز بود. پسر من در دوم راهنمایی است و شما تصور کنید که به او کتابی در مورد این بیماری وحشتناک دادند.

^[1] محمدرضا یوسفی نویسنده کتاب‌های کودک و نوجوان است که بیشتر از صد و ده کتاب در این حوزه دارد و هفتاد کانون ادبیات کودک نیز می‌باشد

حمیدرضا کفاش، مدیریت معاونت آموزشی و نظری وزارت آموزش و پرورش را بر عهده دارد. خرید و انتخاب کتاب برای کتابخانه‌های مدارس توسط کارشناسان این مرکز انجام می‌شود. او که خودنویسنده و مترجم کتاب‌های فرآئی و مذهب است به سوزلایم پاسخ داد که ساسمیل این گفت‌وگو را می‌خوانید:

در معاونت آموزشی و مهارتی، شما چه فعالیت‌هایی دارید؟

فعالیت‌های ما در سه بخش است: فعالیت‌های فرهنگی و هنری، مشاوره و امور اجتماعی، فعالیت‌های ما برای مدارس متوسطه یعنی؛ دبیرستان‌ها، پیش‌دانشگاهی و مراکز فنی و حرفه‌ای است. در فرستت فرهنگی، هنری؛ برنامه‌ریزی روزی فعالیت‌های تفریحی کتابخانه‌های مدارس، امور ادبی و معاملات تعلیمی دانش آموزان در حوزه فعالیت‌های ما است و در فرستت هنری، سرود و هنرهای جسمی مربوط به ما می‌شود و در فرستت مشاوره، فعالیت‌های مشاوران مدارس و مراکز مشاوره استان‌ها و به ما می‌شود که برای این امور برنامه‌ریزی می‌شود.

کارشناسی که زیر نظر شما فعالیت می‌کنند و کارشان انتخاب و خرید کتاب برای کتابخانه‌های مدارس است، چه تحصیلات و تخصصی و سوابقی دارند؟

ما در واحد کتابسازیک کارشناس سوزلایم داریم و دو

کارشناسی که با ایشان کار می‌کنند کارشناسان ما حداقل تحصیلاتشان فوق‌لیسانس در رشته کتابداری است و اینها نیز کتابخانه‌های مدارس و ترویج کتابخوانی میان دانش آموزان را به عهده دارند. برای تهیه کتاب، ما از طریق مؤسسات وابسته به آموزش و پرورش اقدام می‌کنیم؛ مؤسسه مدرسه و تربیت، نشرآیات مارا برای مشاوراتی مؤسسه مدرسه و تربیت، نشرآیات مارا برای مشاوراتی

● فعالیت‌های ما در سه بخش است: فعالیت‌های فرهنگی و هنری، مشاوره و امور اجتماعی

که کارشناسان ارائه می‌دهند تهیه می‌کنند و به ما تحویل می‌دهند.
با توجه به صحبت‌های شما در مورد کارشناسان باید بگویم تا آنجا که من به کتابخانه مدارس مراجعه کردم، عموماً ما در آنها بیشتر با کتاب‌های فرهنگ لغت و کمک‌درسی مواجه می‌شویم. یعنی این کتابخانه‌ها با فقر زمان و شعر و کتب دیگر روبه‌رو هستند، چه توضیحی دارید؟

کتابخانه‌های مدارس دو بخش است: یک بخش کتابخانه‌های کوچک است که در دفتر مدارس است و عموماً مدرسان و معلمان از آن استفاده می‌کنند. در این کتابخانه‌ها کتب کمک‌درسی و فرهنگ لغت موجود است و کتاب‌های این نوع کتابخانه‌ها از بوجه اعتبارات مدارس تهیه می‌شود. در کتابخانه مدارس کتاب‌های مربوط به

رضا قنبری **کتاب و روز**

گفت و گو با حمیدرضا کفاش؛ مدیرکل دفتر برنامه ریزی امور فرهنگی و مشاوره وزارت آموزش و پرورش

یک میلیارد تومان؛ هجده میلیون دانش آموز

دانش آموزان متناسب با سن آنها موجود است. من قبل دارم که در همه مدارس کتابخانه نداریم. کتاب‌هایی که به صورت متمرکز در آموزش و پرورش خریداری می‌شود، متناسب با سن دانش آموزان است. پانچ سال است که طرح ده هزار مدرسه، ده هزار کتابخانه اجرا می‌شود که با همکاری معاونت آموزش عمومی و مؤسسه‌های تربیت در تهیه کتابخانه‌ها قدم‌هایی برداشتم. این طرح در دو بخش تجهیز و نمایشگاه برگزار می‌شود.

ما در هر سال یک میلیارد تومان کتاب خریداری می‌کنیم. ما کتاب‌ها را به طرز کلی کارشناسی می‌کنیم. یعنی مؤسسه‌های تربیت در فروردین ماه هر سال فراخوان می‌دهد و از ناشران دعوت می‌کند کتاب‌های جدیدشان را برای نمونه بفرستند. نمونه‌های فرستاده شده در مراحل و بخش‌های مختلف کارشناسی می‌شوند. البته کارشناسی نه به معنی صورتی کتابساز، بلکه بر مبنای پول و نیازمان باید اضافه کنیم که بوجه یک میلیارد تومان برای خرید کتاب اصلاً جایگزینی هجده میلیون نفر دانش‌آموز نیست.

در انگلستان در آغاز هر سال تحصیل، کارشناسان و مشاورانی هستند که به سراغ مدارس و دانش‌آموزان می‌روند و از آنها درباره سلیقه‌ها و نیازهایشان نسبت به کتاب می‌پرسند و سعی می‌کنند کتاب‌ها را بر مبنای درخواست و گرایش دانش‌آموزان تهیه کنند. آیا در کشور ما از دانش‌آموزان در این مورد نظر سنجی می‌شود؟

سخت اطلاعات ما جمع‌آوری می‌شود. کتاب‌هایی است که وزارت فرهنگ را بر تاداریم. بیشتر می‌کنند کارشناسان را به لیست کتاب‌های منتشر شده که متاه کتاب ایران منتشر می‌کنند در جریان چاپ کتاب‌های جدید قرار می‌گیرند. انتخاب مایشت از لیست این جدید کتاب‌های جدید است. در هر مدرسه از طریق عوامل مدرسه یعنی معلمان، مربیان و پرورشی و مسؤول کتابخانه و مدیر، بازها به صورت

کتاب و روز **آمنه فرخی**

حامد احمدی، داستان‌نویس و دانش‌آموز سال اول راهنمایی:

در هفته ۱۲ ساعت مطالعه آزاد دارم

هز اولین جلسه انشا و اولین موضوع انشا سه سال گذشته، سه سال بزرگتر شدم، اما موضوع رنگ انشا هنوز همان «ملم بهتر است یا ثروت» خودمان است. انگار که این معلم‌ها موضوع‌ها را مرتب، پشت سر هم حفظ می‌کنند. باید گفت؛ این رنگ است که تمام خلاقیت و تآوری بچه‌ها را از بین می‌برد. پس تکلیف ما چیست؟ چه موقع باید از

ذهنیت‌هایمان حرف بزنیم؟ چه موقع باید تخیلاتمان را نویسیم؟ حامد احمدی، ۱۲ ساله، دانش‌آموز سال اول راهنمایی است. او داستان‌نویسی و یکی از مستقدان فعال و پرکار جلست‌ها داستان‌خوانی کارتون و پورش‌های کودک و نوجوانان است. در هفته ۱۲ ساعت مطالعه آزاد دارد و به‌طور حرفه‌ای داستان کوتاه می‌خواند. داستان‌های کوتاه، «آل احمد» را دوست دارد، هم‌صنای‌های احمد محمود را خوانده است و «شامانه خوراکی» از برنامه‌های هفتگی اوست.

از حامد راجع به علاقه‌اش به داستان کوتاه می‌پرسیم:

در یک نشست «دقیقه‌ای با کلمتریک» داستان کوتاه می‌خوانم. پس در عرض یک ساعت ۶ داستان کوتاه را می‌خوانم. ۶ تجربه متفاوت، شیوه متفاوت، ۶ دیدگاه متفاوت، اصولاً موضوعات متنوع فکر آدم را بازی می‌کند. این طرز مطالعه کردن، برای من مفید بوده، من ضعف‌ها و قوت‌هایم را بهتر می‌شناسم.

آز چه زمانی به‌طور جدی داستان‌نویسی را شروع کردید؟

حقیقتاً از ۱۶ آذرماه ۹۸ اولین روزی که به کتابتون آمدم، با آقای قدیر محسنی آشنا شدم و در مورد عکس‌کشی که ایشان به گروه ما دادند، داستان نوشتم. عکس‌کشی، تصویری است که سبک زیبایی بود که با گازی یک گروه فرنگی را می‌کشید، من داستان زن (گروه فرنگی) از شوهری (سبک زیبایی) را نوشتم که با هم دعوایشان شده، زن فکر کرده و به خانه پدر رفته و مرد هم برای بازگرداندن زن به دنبال او می‌رود. بعد از اینکه به هیچ نتیجه‌ای نمی‌رسند سبک زیبایی فرزندش و پیروز، گروه فرنگی تازمی را به زور به خانه می‌برد. این داستان، بهترین داستان شناخته شد. بعد از این تجربه، به کلاس‌های کارتون رفتم و با ساختار داستان آشنا شدم. دید حرفه‌ای تری هست، به داستان پیدا کردیم و مقاله‌ها کتاب‌هایم چندی تر شد. تمامی شرایطات کودک و نوجوان را دربر می‌گیرد و در هر جلسه‌ای که به نوعی به کودک و نوجوان مربوط بود، شرکت می‌کردم.

آخرین کتاب‌هایی که خوانده‌اید، چه بوده؟

از خسرو و باخانی دو کتاب خواندم، «گنج قلعه» و «مثل دستهای مادرم».

سینماچک‌به‌ما منتقل می‌شود و این بازیها را به صورت مکتوب داریم، اما اینکه این بازیها را طی یک برنامه بویابیم تأمین کنیم، در اینجا به مشکل برمی‌خوریم یعنی امکانات موجود برای این بازیها جایگزین‌نمی‌شود از همین جاست دراز بازی به سمت تمام نهادها و مؤسسات و شخصیت‌ها دراز می‌کنیم که در این زمینه (کتاب) ما را یاری دهند.

شما از نویسندگان و منتقدان کتاب کودک استفاده می‌کنید؟

کارشناسان کتاب ما، خودشان انتخاب کتاب نمی‌کنند، اینها سفارش کتاب را می‌دهند. به مؤسسات و در مؤسسه‌های تربیت اغلب نویسندگان در گروه‌های سنی مختلف حضور دارند. وظیفه خودما فقط برنامه‌ریزی برای تهیه کتابخانه‌های مدارس است، در مؤسسه تربیت و مدرسه نویسنده‌گان گروه‌های مختلف سنی حضور دارند و این نویسندگان در انتخاب کتاب شرکت دارند.

کتابی که در کتابخانه‌های مدارس به عنوان کتابداری فعالیت می‌کنند، آیا واقعاً کتابداری و تخصصی هستند یا عملیاتی هستند که از آنها به عنوان کتابدار استفاده می‌شود؟

ما حدود پنج هزار وی سی نفر کتابدار رسمی در مدارس داریم اما در کتابخانه‌ها به علت کمبود کتابدار از معلمان استفاده می‌کنیم. این کار دارد استفاده می‌شود.

به عنوان آخرین سؤال، رابطه آقای کفاش با کتاب‌خظور است؟

بده شخصت عنوان کتاب ترجمه و تألیف کردم که در حوزه کتاب‌های مذهبی، قرآنی است و سوره عملی نامه (ع) که به چاپ‌های جدید رسیده است. او کودکی با کتاب آتش‌دشمن و محیط خشکی خود را با مطالعه رفع کرده‌ام. در حال حاضر هم مشغول تألیف آثار سیره عملی (نامه) هستم.

کتاب و روز **آمنه فرخی**

حامد احمدی، داستان‌نویس و دانش‌آموز سال اول راهنمایی:

در هفته ۱۲ ساعت مطالعه آزاد دارم

کند، دنیای بزرگسال را فراموش کند و برای انتخاب موضوع باید خیلی دقیق باشد.

خود شما چه موضوعاتی را مد نظر دارید؟

بیشتر مشکلات بچه‌ها در برقراری ارتباط عاطفی با اعضای خانواده، مشکلات ذهنی بچه‌ها، آرزوهای کودک و نوجوان ...

داستان‌هایمان را می‌پسند.

«موسسک» «یک داستان تلخ»، «آداس شیک» «ذقال‌استه فرجه»، «دخترچه عزیزات»، «کفتنگ دودی» و «حبه جو رنگارنگ» می‌شود.

فعالیت‌های مدرسه‌ی نظیر است؟ امکانات و اختیارات‌تان هست؟

تدریس مباحث صحیح کدام از بچه‌ها نماد همین هفته کتاب چه روزی ترویج می‌شود، چه روزی تمام می‌شود و اصلاً برای چه روزگاری می‌شود. اطلاع‌یاسی مدرسه ضعیف است. البته چند نفری هستیم که هستیم که کنیم. من و دوستانم، گروهی ۱۴نفری هستیم که روزنامه دیواری درست می‌کنیم.

با موضوعات متنوع می‌فیند.

«دیوار سفید» روزنامه‌ای است که هفت داستان از ۱۴صفر گروه ما در آن هست. داستان «موسسک» دیوار سفید را من نوشتم. با افتخارگاران روزنامه هستی. در مورد گل آفتابگردان و پرواز خوش، روزنامه‌های است گزارش گوید، البته با همه طرز از روزمرگی‌های یک پسر نوجوان. مثل «خودم ایست که حسیع‌ها و قند در خواب‌هایم» شده‌است. می‌خوانم از رمانی دیوانه‌لقمه نان و پتیر را توی استان‌های چندی فرمی‌روید یا پسری که ۶ ماه یک بار حمام می‌کند ...

به نظر خودتان، بهترین و موفق‌ترین داستان‌تان کدام بوده؟

«یک داستان تلخ». این داستان در شماره ۴ ماهنامه ادبیات داستانی چاپ شد. داستان در مورد پدر و پسری است که مادر خانواده را از دست داده‌اند. پدر هر شب قصه از دست دادن مادر را برای پسر تعریف می‌کند. پسر هر روز در مدرسه قصه‌های تازه‌ای می‌شنود که بچه‌ها را پدر یا مادرشان

شنیده‌اند.

یکی از شب‌ها پدرش داستان تازه می‌خواند. پدر فرنگی و ناراحت، از اتاق خروج می‌شود. پسر در تله‌ای کسب فکر می‌کند و باخوبی به دنبال پدر می‌رود و او را با یک مظهر صدا می‌کند. پسر به اتاق پسرش کرده و آن شب قصه پسر را تعریف می‌کند که پدرش را از دست داده است.

کتاب و روز شماره ۸۸، سه شنبه ۷ تیان ۱۳۸۱

کتاب و روز شماره ۸۸، سه شنبه ۷ تیان ۱۳۸۱

عالم نظری تا الان چه آثاری از شما منتشر شده است؟
در حال حاضر مجموعه شعر *ابر از پرندام* که برای نوجوانان است، و ناشر آن انتشارات سروش در تهران است. مجموعه شعر *گناه‌گاه تازه* که برای بزرگسالان سرودام چاپ شده است. یک کتاب نقد مشترک داشتم رایج به آثار بیوک ملکی که نشر روزگار منتشر کرد، او آثار دیگری که آمده چاپ دارم یک مجموعه شعر برای آنست و دیگر گردآوری دوم مجموعه شعر برای بزرگسالان هست که آن شامله تا آخر سال منتشر می‌شود.سما شاملو، توشن کتایب دریا، زندگانی و شعر احمد شاملو برای نوجوانان هستم و یک سری کارهای دیگر.

مجموعه شعر نازای که برای نوجوانان آماده کرده‌اید، مربوط به چه دوره از کتاب‌هاست؟

این مجموعه شعر مربوط به سال‌های ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۰ است. یعنی شعرهایی که در این سه سال برای گروه نوجوان سرودام و از شعرهای ۹۸ به بعد راه گردآوری کرده‌ام ولی چون برای چاپ مجموعه شعر قبلی مشکل دارم، فعلاً تلاشی برای انتشار مجموعه اخیر ندارم.

مشکل شما برای چاپ کتاب‌ها چیست؟

مأسفته هر وقت که برای یکی هم ابر از پرندام و دو گناه تازه یا مشکلات فرزان چاپ و منتشر شد، می‌گفتی هم که در فروش چاپ کرده مشکل توزیع داشت.

می‌فایده که موسسه سروش در توزیع چند کتابی قوی نیست. چند چند تا فرستگاه دارند که آن آثار در دهان چند فرستگاه عرضه می‌شوند. شما نشانگان همین کتابی که به عنوان کتاب معرفی شده نگاه کنید. در هزار و پانصد شعر هست. من برای من خیلی عجیب است کتابی برای نوجوانان در شمارگان دو هزار و پانصد نسخه چاپ بشود. آیا مخاطبان شعر نوجوان همین دو هزار و پانصد نفر هستند؟

انتشارات سروش در هر حال به عنوان بخشی خصوصی فعالیت می‌کند. شمارگان کتاب‌های بخش خصوصی برای این رقم سنی خیلی خیلی بیشتر است. نمی‌فاید مشکل کجاست؟ من بر سر جنای یا کیفیت مطلب نقاشی‌های این کتاب خیلی تلاش و بافشاری کردم تصویرگری آقای بنی‌اسدی هم واقعاً عالی بود. وجود همه این مسائل، این کتاب با این شمارگان کم و سال طول کشید تا چاپ آن تمام شود، تازه، سزولان این انتشارات سروش چاپ دومش موافقت کرده‌اند. این مشکلات در راه انتشار کتاب هست. حالا برای چاپ مجموعه دوم ویدیاگردن ناشر، مشکل دیگری است. همین اینکه خودم هم سخت در انتخاب شعر‌هایم برای چاپ در مجموعه تازه‌ام سخت در شدم، در هر حال علاقه‌ای هم ندارم کتاب‌هایی را ناشری چاپ کند که توزیع مناسبی ندارد و به کیفیت چاپ، صحنه‌آرایی و طرح جلد چندان بها نهد. شما که در علاقه شعر و نشر کتاب فعالیت می‌کنید، باید که چه مشکلاتی هست.

حالا که مجموعه «ابر از پرندام» به عنوان کتاب تشریفاتی سال انتخاب شده، بازنمایی نداشت؟ چه در شمارگان، چه در پیدا کردن ناشر برای چاپ دیگر کتاب‌هایتان؟
نبینید من نمی‌دانم این انتخاب برای ناشر کتاب چه بازتابی داشت. چون باسزولانش صحبتی نکردم این ضمن اینکه ابر از پرندام، دومین چاپروش را الان گرفته، چون سال گذشته هم جز کتاب سال مجلس اسلام چه‌ها انتخاب شد. ولی خبر ندارم این جایزه باعث افزایش شمارگان کتاب در چاپ بعدی خواهد شد. باید اما آن را منی دانم که خیلی از افراد زمانی که این مجموعه را می‌خوانند در دسترس نبود. یعنی جایش تمام شده بود و من بارها ادر خواستم. رفتند که این کتاب موهام بود. احتمالاً جایزه‌ای که به کتاب داده می‌شود، باعث افزایش بیشتر شعرها یا نویسنده‌تر ناشران کشور می‌شود و قدرت چانه‌زنی‌اش را هم بالاتر می‌برد.

آیدا محمدی

دعاکن سپیدار پیروم /دعاکن زمستان /نگیبرد تو را از درختان باغ /دعاکن سپیدار خاموش من/دعاکن بیجار/بیاردربیرت هزاران جوانه/هزاران چراغ.

این شعر، اولین شعر از کتاب *ابر از پرندام*، سروده مهديه نظری ابروانه پارسا) است که در سال ۸۰ در فهرست کتاب‌های تشریفاتی سال قرار گرفت.

مهديه نظری متولد ۱۳۵۵ تهران که سال‌هاست در مجله سروش نوجوان قلم می‌زند و سربیش مجله در مجله سروش نوجوان است و هم اکنون کارشناسی ارشد فلسفه می‌خواند. «نگاه تازه» جدیدترین مجموعه شعر او چندینی پیش از سوی انتشارات نگاه سبز روانه بازار شد.

گفت وگو با مهديه نظری (پروانه پارسا)-شاعر

روان رنج رسیده شاعر

شعر به رعایت کرده‌اید، شاید ناخواه گاه بوده باشد. البته انتخاب *سطرهای کوتاه*، *دوم استغده* از قافیه، *موسم و زمان ساهروز* و *تجویبی* کلاسیک و… و این موارد در *موقعیت* و استقبال از *شعر بسیار مؤثر* است.
من نمی‌توانم دقیق بدهم، بعضی که هنگام سرودن چه اتفاقی در من می‌افتد، که وقتی برای نوجوان شعر می‌نویسم زبان به سمت ساگو می‌رود. مثل این است که وقتی پایک بزرگسال صحبت می‌کنید و با وقتی یک کودک صحبت می‌کنید، لحن شما کاملاً از هم متفاوت است. شیوه استدلالت شما، انتخاب کلمات تا همه چیز تأکهای عوض می‌شود. اگر سابقه آموغاری داشته باشید این مسائل را خیلی خوب درک می‌کنید. من این تجربه با کودک و نوجوان بودن را دارم. فرآیند سرودن شعر نوجوان را شاید نتوانم دقیقاً تجزیه و تحلیل کنم ولی ناخودکاه این مسائل را رعایت می‌کنم. در دوره‌وزن شعر به تجربه دریافته‌ام که نوجوان با شعرهایی که دارای وزن و قافیه و موسیقی است، بهتر ارتباط برقرار می‌کنند. شعر همیشه گفتنی برای نوجوان چندان مطمئن به نظر نمی‌رسد، من سعی کرده‌ام از این طریقت‌ها موجود در شعر نوجوان نهایت استفاده را بگیرم.

دومرد قلاب‌های کلاسیک چطور؟

تلاش دیگرم این بود که خیلی کم از قالب مثنوی چهارپاره استفاده کنم. قلبی که برای سرودن شعر کودک و نوجوان خیلی مرسوم شده چون در مدل پیام نوجوان‌ها دیده می‌شوند. حتی من کهنه‌چهره فرزند شده‌ام.

حالی که نوجوان دوست دارد مثل یک بزرگسال یا با برخورد کنیم. از نظر روانی روش تأثیر می‌گذارد، به خاطر همین بیشتر شعرهای این مجموعه، در قالب شعرهای تمثالی است. مثلاً در شعر *بارون تلاش* کرم موسیقی و وزنی را انتخاب کنم که بارش باران را در ذهن مخاطبم تداعی کند.

تلاش دیگرم این بود که خیلی کم از قالب مثنوی چهارپاره استفاده کنم. قلبی که برای سرودن شعر کودک و نوجوان خیلی مرسوم شده چون در مدل پیام نوجوان‌ها دیده می‌شوند. حتی من کهنه‌چهره فرزند شده‌ام.
حالی که نوجوان دوست دارد مثل یک بزرگسال یا با برخورد کنیم. از نظر روانی روش تأثیر می‌گذارد، به خاطر همین بیشتر شعرهای این مجموعه، در قالب شعرهای تمثالی است. مثلاً در شعر *بارون تلاش* کرم موسیقی و وزنی را انتخاب کنم که بارش باران را در ذهن مخاطبم تداعی کند.

از میان شاعران نسل قبل که برای کودکان و نوجوانان شعر می‌گفتند، **آقای گلستان** را بیشتر می‌پسندید؟
از *پسینی شریف تا کیوش* و… که در این حوزه **پیشگام** بودند.
از بین آثاری که برای کودکان و نوجوانان سروده شده، آثاری که شامل نوشته و برای بچه‌ها گفته، برایم خیلی جالب است. مثلاً کارهای محمود کیوش، بعضی از کارهای قدیمی اش که با موسیقی نوران خلیط شده برایم خیلی جالب است که بخوانم توانستند با مخاطب این قدر ارتباط برقرار کنند. آن‌ها همه این شاعران را خواندم، از این شاعر باید از سابقه شعر کودک و نوجوان و پیشینه تاریخی آن حوزه مطلع باشد. کارهای قصه‌رمان *پروهم* هم خیلی خوب است. از کتاب *درد* یادآورم بزرگ ملکی خیلی خوشم می‌آید. احساس می‌کنم انتشار این کتاب یک اتفاق در شعر نوجوان بود.
فر عرضه شعر *پیروز* شعر کودک و نوجوان متولیان زیادی وجود دارند فکر می‌کنید ورود نهادی دولتی نظر می‌گیرد؟
یعنی چه چیزهایی را مورد توجه قرار می‌دهید؟

من فکر می‌کنم قبل از هر چیزی بهتر است عنوان نوجوان با کودک را از روی شعر برداریم. آن شعر باید برای هر کس خواندنش لذت‌بخش باشد. یعنی جوهره شعری داشته باشد، من سعی کردم در سروده‌هایم اینگونه باشم. در درجه اول شعر بودن شعر و جوهره شعری برای مهم بوده، در مرحله بعد تفکیک می‌کنم که آیا می‌شود این حس را در این قالب و باین زبان سروده‌ای یا می‌توانم لایان واژه را برای مخاطب به کار ببرم. آیا قابل نیست. آیا ارتباط را با متنش قطع نمی‌کنم؟ در مورد شعر بزرگسال هم اینگونه فکر می‌کنم. در مورد شعر اجتماعی و… هم همینطور هستم.

در کتاب «ابر از پرندام» این بیتن چند مؤلفه را احساب

آیدا محمدی

دعاکن سپیدار پیروم /دعاکن زمستان /نگیبرد تو را از درختان باغ /دعاکن سپیدار خاموش من/دعاکن بیجار/بیاردربیرت هزاران جوانه/هزاران چراغ.

این شعر، اولین شعر از کتاب *ابر از پرندام*، سروده مهديه نظری ابروانه پارسا) است که در سال ۸۰ در فهرست کتاب‌های تشریفاتی سال قرار گرفت.

مهديه نظری متولد ۱۳۵۵ تهران که سال‌هاست در مجله سروش نوجوان قلم می‌زند و سربیش مجله در مجله سروش نوجوان است و هم اکنون کارشناسی ارشد فلسفه می‌خواند. «نگاه تازه» جدیدترین مجموعه شعر او چندینی پیش از سوی انتشارات نگاه سبز روانه بازار شد.

در این حوزه چقدر تأثیرگذار است؟

این رشته سر دراز دارد. اولاً شما درخت در حیطه ادبیات کودک و نوجوان خیلی زیاد است. مباحث در این مسائل خارج از حوصله خوانندگان نثری است.

ما در یک مقطع، شاعری مثل *مژغیانی* را داریم که یک کتاب عمر که ای را منتشر می‌گند به اسم «اب، یعنی ماهی» که جامعه شعر نوجوان را تکان می‌دهد. بعد چه اتفاقی می‌افتد که این شاعر تا تکهان آموزش می‌شود، با حرکت‌های خویی شروع می‌شود یک مرتبه می‌سپید تمام شد و متوقف شد. اگر بخواهم به ریشه‌های این مسائل پی‌روزم مورد زیاد است. یک مسأله همین حالات نهادهای دولتی است. می‌تواند حالات‌های مثبت داشته باشند. ولی نمی‌توانم بگویم این که نشان مثبت است همیشه نتیجه عملکردهاست. می‌شود مگر نویسندگان و شاعران خوششان می‌آید که آثار بازاری نویسند و منتشر کنند. چه کسی حاضر می‌شود به هنرش خوب حراج بزند و آن را بفریزد؟ این افراد از نظر ژانری نیست که ادبیات حلاله ارائه نمی‌دهند. افرادی زندگی آنها آرزو بگذارد و امکانات در اختیارشان باشد. موقعیت خوبی فراهم باشد. چقدر به رشد و افتخار ادبیات جدی می‌توانیم کمک کنیم. مأسفته اینکه نیست. نهاد دولتی در درجه اول وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. نظر من، باید شکل به این وضع شو مگر سرواستان باشد. این امکانات به جای اینکه بیشتر در اختیار پدیدآورندگان قرار بگیرد، در اختیار ناشران قرار می‌گیرد. در نهایت وضع آن سامنتی می‌شود که بخلاف این آثار روز به روز ضعیف‌تر و ضعیف‌تر می‌شوند. از آن طرف ناشران قریه و بی‌ترمی بود.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌خواهد که از کتاب حمایت کند ولی اگر امکانات در مسیر صحیح قرار بگیرد، عاقبت امثال این چه می‌شود؟

خوب نهاد دولتی فرهنگ در این‌ها تروارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که نیست.

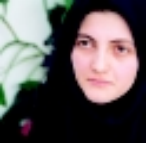
من قلم‌ولی سرز کار اهل قلم و ناشران است. من فکر می‌نماید که کارش را از یک زمین شروع کرده حلالا صاحب چه ساختمان مطمئن است. از کجایی این ثروت رسد؟ وجود همین پدیدآورندگان من می‌دانم با این عوامل فریبنده‌ای که بر سر راه خلاقیت امثال من وجود دارد، چطور می‌توانم امیدوار باشم؟

بحث دیگری هم در شعر و ادبیات کودک و نوجوان مطرح است. عده‌ای آن را به نوعی تبلیغی می‌خوانند، عده‌ای تریبی اخلاقی و ایدئولوژیکی می‌خوانند. تومی‌که از ادبیات دارند فراتر از آن چیزی است که در ذات ادبیات است. شما به ادبیات چگونه نگاه می‌کنید؟

من به شعر و ادبیات اینگونه نگاه می‌کنم. اوج دهایی را برای پرواز یک پرندمان احساس می‌کنم. برای شعر خودم و دیگران قائلم. واقعیتش آن‌ان که شعر به این طرولات فکر کنند، باید هستند. در مورد من می‌گویند حرف خودش و ارتباطش با جهان بی‌توش چیست؟ من ادبیات دستوری را نمی‌پسندم چه در قالب شعر کودک و نوجوان باشد و چه بزرگسال. حتی در ادبیات تعلیمی و ایدئولوژیکی هم ممکن است در شعرهای موجود داشته باشند. ولی نیت اولیام در زمان سرودن این نوده که این را از من می‌خوانند پس باید این را اینگونه نویسیم. من سعی کردم احساس درونی خود را صادقانه در اشعارم متقل کنم.

در پایان اگر حرف ناگفته‌ای مانده، بفرمایید.

اجازه می‌خواهم شعر کوتاهی از ناگور بخوانم جهان بزوان رنج رسیده مایوسید. پروازکت تازه‌هایش را خواستار شد. امیدوارم روزی برسد که جهان همین بخورد و همین ناخاض را از یک شاعر حلاله بداند باشد و خوشتر از این‌ها باشد.

● من به شعر و ادبیات اینگونه نگاه می‌کنم. اوج دهایی راجرای پرواز یک پرندمان احساس را،هم برای شعر خودم و دیگران قائلم

برای شعر خودم و دیگران قائلم

من نمی‌توانم برای چاپ کتاب دوم به ناشری وو بنیازم که آن‌ا کتاب من برنده فایان جایزه و فلاں جایزه شده است. شما کتاب تازه‌ام را چاپ کنید. این برایم سخت است. شاید برخورد کمی شاعرانه است. **شما هم در حوزه شعر نوجوان و هم در حوزه شعر بزرگسال تجربه دارید و در هر دو حوزه هم مجموعه شعر منتشر کرده‌اید. کدام حوزه را سخت‌تر می‌دانید؟ سخت؟ سخت که نیست.** به هر حال هر کدام از این دو حوزه، به بخشی از وجودم و به بخشی از نیازهایی پاسخ می‌دهد. سرودن شعر نوجوان آن بخشی از رابطه و اقتت با دنیای نوجوانی خودم و نوجوانانی که با آنها در تماس هستم و با آنها احساس نزدیکی می‌کنم و به نوعی پاسخگوی احساس و عاطفه خودم نیز هست. شعر بزرگسال هم آن دفعه‌های نهان و درون خودم را برعکس می‌کند.

برای سرودن شعر نوجوان شما چه مؤلفه‌هایی را در نظر می‌گیرید؟
یعنی چه چیزهایی را مورد توجه قرار می‌دهید؟

من فکر می‌کنم قبل از هر چیزی بهتر است عنوان نوجوان با کودک را از روی شعر برداریم. آن شعر باید برای هر کس خواندنش لذت‌بخش باشد. یعنی جوهره شعری داشته باشد، من سعی کردم در سروده‌هایم اینگونه باشم. در درجه اول شعر بودن شعر و جوهره شعری برای مهم بوده، در مرحله بعد تفکیک می‌کنم که آیا می‌شود این حس را در این قالب و باین زبان سروده‌ای یا می‌توانم لایان واژه را برای مخاطب به کار ببرم. آیا قابل نیست. آیا ارتباط را با متنش قطع نمی‌کنم؟ در مورد شعر بزرگسال هم اینگونه فکر می‌کنم. در مورد شعر اجتماعی و… هم همینطور هستم.

در کتاب «ابر از پرندام» این بیتن چند مؤلفه را احساب

تصویرسازی تعریفی احساسی دوده و آن اینکه مناجیحی معنور می سزاد برای آسان شدن رابطه خواننده و نویسنده کاهی این وظیفه فراوانی رود و به منابع دست یافته می شود مینا، فلان دکتو نیست، دوست می باشد، دو مورد کودک، یاد در نظر گرفتن شخصیات روح و روان، محیط و آموزش کودک تصویرسازی کوتاه پیدا می کند. اما در محیط آن هیچ تلفاتی وجود ندارد.

ابوالفضل همتی آشوبی، نقاش، گرافست و تصویرگر فعال کتاب‌های کودکان، در رشته **نقاشی تحصیل کرده**، **اما از همان ابتدا به تصویرگری کتاب کودک پرداخته است**، سال‌ها فارسی و لطیفیت حرفه‌ای داشته بعد از انقلاب با **کتاب سنگ‌ها از تصویرگری را آغاز کرده و بعد میسنده‌سازی با خبیر کافد و تا به حال که ۲۵ کتاب را برای کودکان تصور کرده است** در تمام **بازنهای داخلی و نیز بی‌ناله‌های خارجی مثل ورشو، برون**، در شرکت داشته، در زمینه گرافیک تاکنون **چهل** پوستر هنری کار کرده و در حال حاضر از فعالان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است.

با وی دربارهٔ طریقه و دقایق تصویرگری کتاب کودک گفت‌وگویی انجام داده‌ام که می‌خوانید.

آقای همتی آشوبی، شما کودکان را بیشتر یک تصویرگر می‌دانید یا یک نقاش یا گرافست؟
خودم را ترکیبی ازاین‌ها می‌دانم. ازیک طرف خودم را نقاش می‌دانم، چون اصلاً رشته نقاشی خواندم و نیز خود را گرافیست کودکان می‌دانم. فکرم می‌کند این **رژا مناسری** است، استاد. **آز تصویرگری کتاب کودک چه تعریفی دارید؟**
من به رشته تاریخ‌اش نمی‌پردازم، ولی تصویرسازی کتاب کودک در خدمت آموزش کودکان واز آن بالاتر در خدمت تحلیل کودک است، به هر صورت تعریف من از تصویرسازی کتاب کودک در یک جمله، نقش عمده آن در آموزش است. مثلاً یک کودک ۴ یا ۳ساله که سواد ندارد و فرض کنیم در اطرافش هم همه سوادند، بهترین شکلش این است که با تصویر یا اثر حرف بزنیم. حتی مفاهیم چندپرتو را هم می‌شود در چنین پلایین به کودک یاد داد.فاجت این است که چگون باعقله از تصویرگری کتاب کودک چه تعریفی دارید؟
کودک آموزش طرف حسین، یاد تصمیم درست گرفته و شوره شور مثل شما یک قشه دارید که در کوه دامون‌های هست که... یک کوفی که دامون‌ها نهدید و می‌خواهد تصویر کشد، کنه تصویر کشک می‌گیرد. این کودک تصویرگر است که با تصویر و فضایاری طبقه کودک را قوت کشد، پس همینش چند جایه است. بعضی وقت‌ها فکر می‌کنم که از آن تست هم، این قفبه واجبتر است. **به نظر شما تصویرسازی معاصر در ایران، پاسخگویی نیاز کودک امروز است؟**
پاسخگوست.منتها سفارش عمده، حاصل می‌باشد که پدایان نیاز احساس کنسد و در واقع تلاش باید نسبت به کودک احساس نهد. داشته باشد که هر چیز بطنی بای مورد کودک نهد. تصویرگرهای ما، پهلوان‌های زنده‌ای هستند که همه دارند کار می‌کنند و عاقلانه هم کار می‌کنند. ولی این مهم است که کودک‌ها کنار به این جریان دلسواری نگاه کند، یک وقتی بود که خانواده‌هایی پراکند داشتند که برای کودکان خرید و در طرح می‌دادند.یک برای بچه بخرد، اما بعضی از این کتاب‌ها را که می‌بینی، فکر می‌کنید که همان یک یا بخرد بهتر است.

در زمینه چاپ و نشر با چه مسائل و مشکلاتی

تصویرگری کتاب کودک در گفت وگو با ابوالفضل همتی آشوبی

تصویرگری برای کودک از نان شب هم واجب‌تر است

روبه روشید؟
طبیعی است که من با ناشری که دوست نداشته باشم کار نمی‌کنم. به قول پدر بزرگم که همیشه می‌گفت هروقت گرسنه‌اش شد، یک سنگ

من هم درست است که پول نیاز دارم؛ ولی فکر نیست که هر کاری را انجام دهم تا جاهی که امکان داشته باشد کسی می‌کند این کار را نکنم. از مشکلاتی که با ناشران درایده بگیرمید. مشکل به نظر من اولاً سرمایه‌گذارانی روی کار است. طبیعی است که ناشر هم می‌ترسد که سرمایه‌اش بترکود وگر نه عاقلی چشم واپروی بچه‌ها که نیست، در نتیجه، روی کتابی سرمایه‌گذاری می‌کند که سود داشته باشد. مثلاً بچه‌ها بی‌نویکی با کارتون‌هایی را که در تلویزیون می‌بینند دوست دارند پس در واقع قیلا روی آن شخصیت‌ها تبلیغ صورت گرفته و ناشر ترسی ندارد و به راحتی همان‌ها را چاپ می‌کند و ریسک هم نکرده و البته حق هم دارد چون ناشران سرمایه‌اش است. الان شما تصویرسازی‌هایی در بازار می‌بینید که تحت تأثیر این قبیل کارهاست و مقصود اصلی من این کتاب‌هاست و طبیعی است که فروش خوبی دارد و حتی تمام کپسک‌های روزنامه فردشی به جای کتابفروشی‌ها آنها را عرضه می‌کنند. این یکی از مسائل مهم بحث نشر

نمی‌دانم چقدر رایج تصویرگرها می‌تواند باشد... **چه اهداف و برنامه‌هایی خواهد داشت؟**
حالا باید تصمیم بگیرم. فرخاون بدهند، بحث شود...

آیا یک انجمن صنفی خواهد بود یا چیزی شبیه انجمن هنرمندان نقاش؟
هنوز چیزی معلوم نیست. فعلاً سه نفر معرفی شده‌اند که عضو احتمالی هستند. بعد از فراخوان و انتخابات، احتمالاً این سه نفر هم کنار می‌روند، که ظاهرأ آقای حجازی، آقای نبی‌زادی و خانم گل‌محمدی هستند.

پس اگر مشکلی برای شما پیش بیاید، مثلاً برداشتی از کار شما صورت بگیرد، شما به کجا رجوع می‌کنید؟
سرم‌ان کلاه می‌رود و می‌رویم کنار خیلی شده که طرح‌ها و پوسترهایم را حتی روزنامه‌ها چاپ کرده‌اند. جلب آنکه جهت کار را عوض کرده‌اند و غیرش داده‌اند و به اسم خوشان استفاده کرده‌اند. خیلی صعب است. نرفن صدمه خوشان اجزای می‌دهند و نمی‌خواهی شکایت کنی کجی باید بروی و آخراً نتیجه‌ای هم ندارد. می‌توانه همین طور است. با ناشران معمولاً کنار می‌آیم.

شما عضو داروان پنجمین نمایشگاه تصویرگری کتاب کودک هستید آیا در دوره‌های قبل هم دور بودهاید؟
بله... من در چندین نمایشگاه اخیر مثل جشنواره‌ی که در فرهنگسرای ادبیه برگزار شد و در کانون پرورش فکری اسال و بی‌ناله‌های متعدد دار دیده‌ام.

در دوروی آثار اسال چه معیارهایی را در نظر گرفته‌اید؟

من معیارم خیلی مهم است و خیلی روی آن باشاری می‌کنم. من نگاه می‌کنم پنجم تصویرگر چقدر به مخاطبش اهمیت می‌دهد. من فریب یکسری تکنیک‌ها را در کار نمی‌خورم یعنی اگر کسی بیاید قدرت نمایی نکند در تصویر و بخواهد من نقاش را اذیت کند، قیون نمی‌کنم. من نگاه می‌کنم که کودک چقدر جذبش آن کار می‌شود. قطعه به قطعه است و چقدر فضای تصویر به کودک کمک می‌کند. مناسفانه چیزی که فراموش می‌شود، ما بعضی وقت‌ها آنقدر مقهور بی‌ناله‌ها می‌شویم که یادمان می‌رود دوریم برای کودک کار می‌کنیم. اگر برای کودک خوب کار کنیم، بی‌مکرات دیگران هم بگرددی آن را می‌فهمند.

من معیارم مخاطب است و درک مخاطب خیلی مهم است و البته بعدش زیبایی شناسی در کار و بقیه مسائل که آنها هم مهم است.

ترتیب شرکت کنندگان در نمایشگاه به چه صورتی است؟
همه هستند... حرفه‌ای‌ها، دانشجویان و... کارها خیلی خوب بود. واقعاً درجه یک من اصلاً فکر نمی‌کردم این همه تصویرگر خوب داشته باشیم.

گفته شده اسال تعداد شرکت کنندگان نسبت به دوره قبل رشد ۲۲درصدی داشته است شما علت هنرمندان می‌دانید یا واقعاً در کنار علاقه‌دار کار مناسب هم وجود دارد؟
بله... علاقه است... چیزی جز بوی و پول در کار نیست و این خیلی خوب است و بایدست هر هر زندگی همه حضور داشته باشد. مثلاً من هر ترم حدود ۲۰۰ یا ۲۰۰ دانشجوی دارم که از این تعداد که ۵ درصدشان هم تصویرگر بشوند کافی است. این تریبت تولید زیاد می‌شود و وقتی تولید زیاد شد حجم درخواست گرافیک هم زیاد می‌شود. زمانی که ماشروع کردیم، هفت هشت نفر بیشتر بودیم.

حالا تعداد خیلی زیاد است؟
تصویرگران کتاب کودک که در سال‌های اخیر موفق بوده‌اند، چند نفر را نام ببرم... جامعه تشخیص بدهد که کی چکار می‌کند. ممکن است برای کسانی که استشان را می‌برد خوب باشد یا نباشد... به هر حال همه دارند کار می‌کنند.

حدیث لوز غلامی

دیوو پری در مشت شماست

یک لوح بودوسی جفت چشم چشمه کلاس اول زوی مزهای چپویی پایه کُشته، تنگ هم یک درخت رویه رویان بود و سنگ گریه‌های که دنبال هم می‌دیدند. یک گریه قهوه‌ای زبل، گریه‌ها می‌دیدم تا می‌رسید به درخت، نوب لوح آخر بود شاید که گریه می‌پرد با بالای درخت و سنگ سفید؛ کورتاژه زیر درخت حسرت زده می‌ماند.

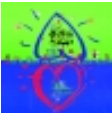
کلاس اول، هم قصه گو می‌شدیم. با مانتوهای طوسی و مقنعه‌هایی که جانه‌اش یک وزی بود می‌رفتم باقی تخت و از روی لوح‌ها قصه می‌گفتم؛ از روی تصویرهای جاندارا این طُور است که گاهی قصه‌ها به تصاویر جان می‌دهند و گاهی گفتار و گرم.

هفت سالگی اما پرکت، کتاب‌های درسی امروز چه اخبم و عیوس‌لند. به سال‌های نوجوانی که می‌رسیم نشان دست‌های هنرمند، در کتاب‌ها نیست. از هفته سالگی به این طرف، کتاب‌ها سنگین تر از حضور پیرانه‌اند، کوچک تر از حجم بهار، سخت تر از آنکه شاخ کوزه‌ی از صفحانشان بیرون بزنند!

کتاب‌های درسی کم نفس‌لند. تصاویرشان خشک و بی‌بوست. مادرهایی بی‌حوصله دارند. پدربهای چپویی و بادبادک‌هایی آب خورده!

کتاب‌های درسی؛ بچه هنرمندان‌تر بود، اگر خواب و خیال نقاش‌ها به آن راه می‌یافتند.

بچه‌ها این همه دلتنگ نباشند و این همه گورشه‌گیر!

همزمان با برگزاری پنجمین دوره نمایشگاه آثار تصویرگران کتاب کودک و دهه کتاب، همایش سه‌روزه بررسی مسائل کتاب کودک و نوجوان برگزار می‌شود.

در این همایش که انجمن نویسندگان کودک و نوجوان، ستاد خبری و ستاد پنجمین دوره نمایشگاه آثار تصویرگران کتاب کودک آن را برگزار می‌کنند، موع انتشار و آینده کتاب‌های تصویری، کتاب‌های کودک و نوجوان و حمایت‌های دولتی و اینترنت مخاطب کتاب کودک و نوجوان مورد بررسی قرار می‌گردد. به گزارش ستاد خبری نمایشگاه تصویرگران شنبه ۱۱ آبان دکتر کمال پولادی (پوهنگر) و سوسننده (زهره قاپینی (پوهنگر) فردیبه‌مدخلتری (مدیر انتشارات شبانور) کریم تصویرگر و مدرس دانشگاه و ادره‌اد حسن‌زاده (نویسنده) موع‌انشار و آینده کتاب‌های تصویری را ادر ایران موردبررسی قرار خواهند داد.

همچنین روزیکشنبه ۱۲ آبان علیرضا کرامتی (پوهنگر و منتقد ادبیات کودک و نوجوان) عبدالعظیم فردیون (مدیر انتشارات محراب قلم)، سیدسحیح کاییان (مدیر نشر چشمه) و محرم‌رضا بهمن‌پور (کارشناس کتاب کودک و نوجوان) موع‌وج حمایت‌های دولتی را ادر حوزه کتاب کودک و نوجوان بررسی خواهند کرد.

دوشنبه ۱۳ آبان نیز دکتر یونس شکرخواه (ستاد دانشگاه و روزنامه‌نگار)، حسین ابراهیمی (مترجم کتاب‌های کودک و نوجوان)، شادی صدر (مدیر کمیته حقوقی انجمن نویسندگان کودک و نوجوان) کاظم طلایی (تصویرگر و حسین نکالی (نویسنده ومنتقد)، ادراره اینترنت و مخاطب کتاب کودک و نوجوان صحبت خواهند کرد.

گفتنی است این همایش سه‌روزه از ساعت ۷ تا ۱۲ در فرهنگسرای نیلوران برگزار می‌شود.

تلف: ۸۸۸۸۸۸۸۸ شماره ۸۸۸ سه شنبه ۱۲ تیان ۱۳۹۱

دکتر شرف الدین خراسانی (شرف) هفته کتاب:

یک بعد زمانی محدود

من با سومی برای این پرسش اندام چرا که سؤال شمار یک بعد زمانی محدودتایی می شود اما اگر بپرسید که چه باید کرد تا کتاب وارد زندگی مردم شود، چیز دیگری است و پاسخ به این پرسش و پرسش‌های از این دست نیازمند شنیدن زمینه‌هایی است که باید به آنها پرداخت. به اعتقاد من در برخورد اول (که ربطی به این هفته دارد و ندارد دارد از بابت ارتباط نزدیک آن با مغز) کتاب و مطالعه و ندارد به خاطر محدودیت زمانی اش) ساختاری هستند. جواب ساده‌ای هم که می توان با این پرسش داد این است که در مرحله اول می بایستی با تألیف کتاب‌ها و گوناگون کردناری‌های روزمره مردم تسهیل شود یعنی کتابخوانی‌ها می توانند از پرداختن به همه روزگی و معیشت فارغ شوند البته این ادعای کار است و می بایستی بعدها فرهنگ کتابخوانی در بافت اجتماع نهادینه شود. برخی به مقایسه روند کتابخوانی ایران با کشورهای دیگری می‌پردازند. به اعتقاد من نباید این کار انجام شود. قیمت کتاب در ایران با توجه به سقف درآمد مردم و کتابخوان‌ها نادیده گران است و متأسفانه اغلب ناشران (و نه همه آنها) یک رویکرد اقتصادی در پرداختن به این مقوله فرهنگی دارند و به علت کسب سود بیشتر به نشر کتاب می‌پردازند و به همین اعتبار قیمت کتاب را بالا می‌برند. اگر دولت بتواند به ناشران کمک مالی کند تا ناشران بتوانند سود مد نظر خود را (به جای افزون به قیمت کتاب از سوی پدیدم‌های فرهنگی دولت دریافت کنند شاید قیمت کتاب به وضع معادل‌تری برسد.

در کشورهای اروپایی قیمت کتاب (با توجه به میزان درآمد آنها) از پایداری است. البته اگر قیمت یک کتاب خیلی پایین‌تر باشد صفحه‌های آنها را با معیارهای خودمان بسنجیم. طبعاً خواهیم گفت که خیلی گران تر از کتاب‌های منتشر شده در ایران است اما من معتقدم که قیمت کتاب در هر کجای دنیا نباید بر اساس معیارهای همان‌جا مورد بررسی قرار گیرد. برای یک آلمانی یا آمریکایی ... خرید یک کتاب دویست صفحه‌ای به قیمت مثلاً سی دلار ... مقدور است. چرا که در آنجا درآمد‌ها به گونه‌ای است که می توانند این مبلغ قابل توجه را بر مبنای معیارها و سقف درآمد‌های جامعه و متناسب بر مبنای سقف درآمد‌های خودشان برای خرید کتاب اختصاص دهند.

و اما سخن آخر اینکه به اعتقاد من این یک مسأله فرهنگی است و می بایستی ریشه‌های آن را یافت و درمان کرد.

احمد سمیعی کیلانی مترجم:

نگاهی به روند کتابخوانی

در مقاطع مختلف تحصیلی

کتابخوانی در کشور ما اما مقاطع تحصیلی دبستان و راهنمایی وضع نسبتاً مناسبی دارد اما آثار مطالعه در دبیرستان و مقاطع دیگر پایین می آید اما یحیی نکلی قطع می‌شود. در این میان مسأله کنکور و اهمیتی که برای دانش‌آموزان پیدا کرده بسیار مؤثر است. در این ایام ذهن آن‌ها می‌شود و مطالعات در همین زمینه است و به محض اینکه مسأله کنکور مرتفع شد ... و یا یحیی در حین مطالعه برای قبول شدن در دانشگاه ... دانش‌آموز هیچ‌گونه مطالعه‌ای جینی نمی‌کند این تجربه شخصی من (در مورد بچه‌ها و نوجوانان) است.

یک پرسش، ۸۱ پاسخ

اگر مسؤول هفته کتاب بودید چه می کردید؟

امیرحسین جلیان نویسنده

مملکتی که هفتاد میلیون جمعیت دارد ولی شمارگان کتابش از ۲۰۰۰ جلد تجاوز نمی‌کند، دیگر نمی‌تواند مدعی میراث دار حافظ و فردوسی و بیغنی باشد، مادام که میراث دار قانون‌ها باشیم، می‌باید.

امیرحسین جلیان، نویسنده:

سه توصیه جدی

در سه محور مشخص

اگر من مسؤول برگزاری هفته کتاب بودم چند توصیه جدی را که به شدت به آنها اعتقاد دارم - به کار می‌نمسم، یک توصیه جدی به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای حذف سانسور یک توصیه شدید می‌کردم به رادوی و تلویزیون که دست از باکورت ادبیات معاصر بردارند و سرانجام از وزارت آموزش و پرورش می‌خواستم که ادبیات معاصر ایران را در کتاب‌های درسی بگنجانند و معرفی کنند آن هم از طریق چهره‌های واقعی ادبیات معاصر ایران. به اعتقاد من اگر هفته کتاب برحول این سه محور بچرخد، مفید، مؤثر و تأثیرگذار (و در عین حال ماندگار) خواهد بود. وگرنه مثل مناسبت‌های تبلیغاتی دیگری از این دست گذرا خواهد بود و فراموش‌ش.

عبدالحلی شلمسی نویسنده

عبدالحلی شلمسی، نویسنده:

خدا کند ...!

پاسخ به این پرسش مهم و اساسی برلم خیلی سخت و پیچیده است. اول اینکه خدا نکند. خدا نکند که یک وقت مسؤول برگزاری هفته کتاب باشم تا به خاطر انجام وظایف اداری ناگزیر باشم با توجه به شرایط کتاب و کتابخوانی که به وجود آمده است. که نمی‌دانم مقصود از آوردن لفظ شرایط در پرسش چیست. من هم معنادار کاری را بکنم که اکنون مسؤولان انجام می‌دهند. یعنی برای چیزی که هر روز می‌روم که وجود داشته باشد شرایط کتابخوانی مراسم در خود تقدیر راه بندازم و دیگر هیچ...

فارماز متمدن بازرگ

فارماز متمدن بازرگ، نویسنده:

قلمرویی برای

کتابخوانی نیست

به اعتقاد من قلمرویی خاصی وجود ندارد که بتوانیم بر اساس آن آثار تازه را کتابخوان کرده یا فرهنگ مطالعه راه ایشان تزیین کنیم. من به عنوان عضوی از جامعه هنری ایران رسیدن به چنین امری را مستلزم یک سری برنامه‌ریزی دقیق، محکم و علمی می‌دانم. چرا که معتمد کتابخوانی را باید از کودکی در افراد نهادینه کرد. باید طوری برنامه‌ریزی شود که کتاب خواندن و مطالعه همانند نفس کشیدن و غذا خوردن برای حیات جامعه ضروری شناخته شود. باید همان‌طور که همه چیز را در معرض نمایش و تبلیغ قرار می‌دهیم، کتاب و کتابخوانی را نیز در سطح جامعه به نمایش بگذاریم. مسأله اصلی اطلاع‌رسانی صحیح و مسأله دوم نهادینه کردن فرهنگ مطالعه در مدارس است. تلویزیون باید برنامه‌های خاصی برای کتاب داشته داشته در مدارس نیز ساعات مخصوص کتابخوانی داشته باشیم. همان‌طور که برای ورزش و نقاشی ساعات خاصی را داریم. در این ساعات باید بچه‌ها را کتابخوانی آشنا کرد و از آنها خواست در مورد کتاب‌هایی که مطالعه می‌کنند حرف بزنند و در مراحل پیشرفته تر نقد بپوشند و این نباید فقط در تهران صورت بگیرد. این رهیافت باید به تمام شهرستان‌ها و تمام ایران گسترش یابد.

امیرحسین جلیان نویسنده

امیرحسین جلیان نویسنده

مسأله دیگر علم و روح بازار نقد معرفی است. در همین کتاب هفته با کتاب ماه که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر می‌کند، حجم بیشتری از بخش معرفی کتاب را معرفی کتاب‌های کنکوری یادگار جوانی اشغال کرده است و این همه تأثیری ندارد مگر به شکل موضعی و زودگذر کردن تأثیر کتاب و حتی دانش. به نظرم می‌رسد باید در هفته کتاب به بخش مناسب و معنقی کتاب و عمل مخصوص به نقد معرفی کتاب‌های موجود. در همه زمینه‌ها. توجه بیشتری شود تا قشر کم‌درآمد با مطالعه به ارزش کتاب و کتابخوانی و تأثیری که بر زندگی افرادی گذارند پی ببرد.

بهاءالدین خرمشاهی:

لزوم بررسی کارکردها

و ناکامی‌های حوزه نشر

تمدن ایرانی، تمدنی کتاب‌مدار است. بزرگترین کتاب و حیاتی جهان که دست نخورده‌ترین کتاب و حیاتی جهان نیز هست یعنی قرآن مجید نخستین بار توسط ایرانیان ترجمه شده است اگر ما بخواهیم در مورد تاریخ کتاب و نشر در ایران سخن بگوییم باید به اندازه یک مقاله صحبت کنیم. اما متأسفانه به خلاف تمدن چندین هزار ساله‌ای که از آن برخورداریم می‌بینیم که کتاب و کتابخوانی هنوز جزء رفتارهای اجتماعی و شخصی و جزء نیازهای روحی مردم ما در نیامده است.

حال در این زمینه ما کتاب سال، نمایشگاه و برنامه‌های تشویقی بسیاری داریم و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز به لجه مختلف سعی می‌کند زیرپال صنعت بیمار نشر را بگیرد و در این زمینه فعالیت‌های مثبتی نیز انجام داده است. مانند پراکنده‌های مختلفی که به ناشران می‌پردازد و بن‌های کتاب (هر چند بهتر است طوری عمل شود که دلالتان حذف شوند) ارائه می‌شود. اما مورد هفته کتاب به اعتقاد من یکی از کارهایی که می‌توان انجام داد این است که بنشینیم دستاوردهایی را که طی سالان گذشته داشته‌ایم بر شماریم و همچنین باورهای ما و شکست‌ها را و بعد نتیجه را در یک نشریه که به صورت یک اطلاع‌رسانی کتاب است مانند کتاب هفته یا فرج کنیم و در واقع یک شماره ویژه در بیاوریم. حال برای اینکه فقط به ناکامی‌ها نپردازیم باید تعداد ناشران کتاب‌های خوبی هم داده باشیم. باید بگویم تعداد ناشران کتاب‌های ما با تعداد ناشران کتاب‌های منتشر شده در کشور فرانسه (که یکی از پیشرفته‌ترین کشورهای اروپایی است) بسیار هم به کتاب و مسائل مربوطه اهمیت می‌دهد) فقط ده یا دوازده عنوان فاصله دارد به هر حال امیدواریم با برنامه‌های متنوعی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در نظر گرفته هر سال شاهد رونق در بازار کتاب باشیم و عادت کتابخوانی در بین مردم را رشد بدهیم.

محمود استاد محمد، کارگردان:

میاد که میراث دار قانون‌ها

باشیم

نخستین حال که در این و الفسا مسؤول هیچ نفس و قلمی نیستیم. ولی اگر مسؤول هفته کتاب بودم به حراج و تخفیف و هدیه دل خوش نمی‌کردم. به مردم می‌گفتم باید به خودمان دروغ نگویم. از یک سو می‌گویم مردم ایران وارثان بیغنی و فردوسی و حافظ هستند و از سوی دیگر تنها چیزی که در این مملکت رشد کرده، شمارگان کتاب است.

کتاب وگو ایده فعالیت های خانه هفتۀ کتاب را در دهمین دوره هفتۀ کتاب معرفی کند.

فعالیت های خانه کتاب در دهمین دوره هفتۀ کتاب با توجه به اهداف این مؤسسه در زمینه گردآوری، ساماندهی، بازیابی و انتقال اطلاعات کتاب های منتشر شده در کشور، بر گسترش و تقویت اطلاع رسانی کتاب، تکمیل بانک های اطلاعاتی کتاب و نشر و ارفقای دانش اطلاع رسانی دست اندکاران کتاب و نشر متمرکز است. فعالیت های عمده خانه کتاب در هفتۀ کتاب اسامی عبارتند از: برگزاری دومین گردهمایی بررسی راهکارهای تکمیل بانک های اطلاعاتی کتاب در کشور، برگزاری کارگاه آموزشی کاربردهای اینترنت در نشر، برگزاری میزگرد کاربرد زمینه در مبادلات تجاری کتاب و انتشار ششمین نسخه کتاب و لوح فشرده راهنمای ناشران.

یکی از برنامه های شما در هفتۀ کتاب، برپایی یک گردهمایی درباره تکمیل بانک های اطلاعاتی کتاب در کشور است. خانه کتاب چه بانک های اطلاعاتی با محوریت کتاب دارد؟

بانک اطلاعاتی کتاب های منتشر شده در کشور و بانک ناشران دو بانک عمده اطلاعاتی خانه کتاب با محوریت کتاب هستند که به طرق رایانه ای و مکتوب در اختیار دست اندکاران صنعت چاپ و نشر، اهل قلم و علاقه مندان قرار گرفته است. در حال حاضر یک نسخه از کتاب هایی که در کشور منتشر می شود برای این مؤسسه ارسال شده و مشخصات این کتاب ها پس از فهرست نویسی توصیفی و تحلیلی به طور روزآمد در شبکه اطلاع رسانی خانه کتاب (شبکه کتاب رایانه) قرار می گیرد و علاقه مندان می توانند از طریق اتصال به شبکه اینترنت خانه کتاب و پایگاه خانه کتاب بر روی شبکه اینترنت به نشانی www.ketabnet.org.ir آخرین اطلاعات کتاب های تازه منتشر شده استفاده کنند.

بر اساس نظام طبقه بندی موضوعی دیویی به ده شاخه، موضوعی کتب، فلسفه، دین، علوم اجتماعی، زبان، علوم طبیعی و ریاضیات، هنر، ادبیات و تاریخ و جغرافیا در دو گروه بزرگسالان و کودکان و نوجوانان تنظیم می شود. در این بانک، اطلاعات کتاب شناختی توصیفی هر کتاب شامل عنوان کتاب، نام پدید آورندگان، محل نشر، ناشر، تعداد صفحات، قطع، قیمت چاپ، شمارگان، شماره شابک و تصویر روی جلد اطلاعات کتاب شناختی تحلیلی شامل موضوع کتاب و خلاصه کتاب های چاپ اول درج شده است.

بانک اطلاعاتی ناشران هم شامل مشخصات کامل ناشران کشور از قبیل نام انتشارات، نام مدیر مسؤول، نشانی، شماره تلفن و شماره شابک است. به تاژگی با توجه به نیازهای اطلاعاتی و گسترش رونق روز ارتباطات از طریق اینترنت، پایگاه مؤسسه های انتشاراتی در شبکه اینترنت و نشانی پست الکترونیک آنها هم در این بانک گنجانیده شده است. همان طوری که پیشتر گفته ای بانک های اطلاعاتی از طریق اطلاع رسانی رایانه ای توسط شبکه اینترنت و لوح فشرده کتیبه، از طریق

اطلاع رسانی مکتوب توسط نشریات کتاب هفتۀ و کتاب ماه و کتاب کارنامه نشر و از طریق مراکز تازه های کتاب در تمامی مراکز استان ها و برخی شهرهای دوم استان ها در دسترس تمامی متقاضیان اطلاعات کتاب قرار گرفته است.

آقای رنجبری، هدف از برپایی گردهمایی بررسی راهکارهای تکمیل بانک های اطلاعاتی کتاب در کشور چیست و آیا اطلاعات کتاب های منتشر شده در کشور به طور روزآمد در بانک های اطلاعاتی خانه کتاب قرار می گیرد؟

در جواب سؤال دوم شما باید بگویم که خوشبختانه اکثر ناشران کشور اهمیت به روز بودن اطلاعات بانک های اطلاعاتی خانه کتاب آگاه هستند و در طول سال چند بار از وجود اطلاعات کتاب هایشان در بانک های اطلاعاتی خانه کتاب مطلع می شوند. اما برخی از ناشران، بویژه برخی ناشران دولتی و برخی ناشران دانشگاهی مشخصات کتاب های خود را یا تا اخیر به خانه کتاب اعلام می کنند و یا اصلاً اعلام نمی کنند که جا دارد سؤالان ذی ربط به این امر ملی که باید از حداکثر صحت و دقت برخوردار باشد، توجه بیشتر معطوف کنند و ما قصد داریم در گردهمایی اسامال به این مسأله توجه ویژه ای داشته باشیم.

در جواب سؤال نخست شما باید بگویم که هم اکنون نهادها و سازمان های دولتی نظیر: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت امور اقتصاد و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و مرکز آمار ایران و… که به برنامه ریزی و نظارت بر امور نشر می پردازند، برای سیاست گذاری، برنامه ریزی، اجرا و نظارت امور مختلف نشر، به آمارهای خانه کتاب که در سطح ملی تنها نهادی است که به اطلاع رسانی کتاب های منتشر شده در کشور می پردازد، بسنده می کنند. همچنین سازمان علمی، فرهنگی، آموزشی ملل متحد (یونسکو) هم از آمارهای رایانه کتاب، به عنوان آمار رسمی کتاب جمهوری اسلامی ایران، برای درج در شبکه های اطلاع رسانی خود و گزارش جهانی فرهنگ استفاده می کند.

هم اکنون یک نسخه از کتاب هایی که در سراسر کشور منتشر می شود، توسط اداره کتاب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و اداره های کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ها برای خانه کتاب ارسال می شود و مشخصات این کتاب ها، همان طوری که توضیح دادم بر اساس رده بندی دهدهی دیویی وارد بانک اطلاعاتی کتاب می شود، چنانچه توضیح دادم، معیار فشارات و اطلاع رسانی در سطح ایران و جهان درباره وضعیت نشر کتاب در این آمارهای خانه کتاب است و همان طوری که اشاره شد از آنجا که این اطلاعات مبتیای برنامه ریزی ها، سیاست گذاری ها و پژوهش های دستگاه های مختلف قرار می گیرد، ضرورت صحت و دقت و به روز رسانی این اطلاعات بیش از پیش اهمیت می یابد. سؤالان امور فرهنگی کشور باید به این مهم توجه ویژه ای معطوف کنند. در این میان نقش سؤالان امور فرهنگی اداره های فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ها به شکل های صفتی نشر برای آگاهی ناشران و اهل قلم سراسر کشور از اطلاع رسانی به روز اطلاعات نشر و تکمیل بانک های اطلاعاتی خانه کتاب، بسیار حائز اهمیت است.

در دومین گردهمایی بررسی راهکارهای

تکمیل بانک های اطلاعاتی کتاب در کشور که روز چهارشنبه هشتم آبان با حضور مدیران معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاونان امور فرهنگی اداره های فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ها و نمایندگان شکل های صفتی نشر در مرکز آفرینش های فرهنگی، هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار می شود، قصد داریم ضمن مروری بر فعالیت هایی که در پیمانه پایانی گردهمایی نخست در هفتۀ کتاب سال قبل عنوان شد، نقاط قوت و ضعف در امر تکمیل بانک های اطلاعاتی کتاب از جمله ارسال بمنوع کتاب از استان ها به خانه کتاب و فعالیت های انجام شده در زمینه شابک در استان ها و علم ارسال بمنوع کتاب از سوی ناشران دولتی و دانشگاهی را بررسی کنیم.

یکی دیگر از فعالیت های خانه کتاب، برپایی کارگاه آموزشی کاربردهای اینترنت در حوزه نشر است. درباره این فعالیت هم لطفاً توضیحاتی بدهید.

یکی از وظایف مؤسسه خانه کتاب، برپایی دوره های آموزشی برای بالا بردن سطح مهارت های

• یکی از وظایف مؤسسه خانه کتاب برپایی دوره های آموزشی برای بالا بردن سطح مهارت های علمی ویدئوآوردگان کتاب ناشران، توزیع کنندگان و تولیدکنندگان کتاب است

علمی پدیدآورندگان کتاب، ناشران، توزیع کنندگان و تولیدکنندگان کتاب است و برپایی دوره های آموزشی راهم که به آن اشاره کردم در این راستا صورت گرفته است. از طرفی در حال حاضر تمامی حوزه های علوم و فنون به دلیل پیشرفت های اطلاع رسانی دچار تحولات بنیادینی شده است و بسیاری از امور از طریق شبکه های اطلاع رسانی انجام می شود و نیاز به بانک های اطلاعاتی و اطلاع رسانی بهنگام از الزامات دنیای امروز است که در کشور ما نیز در سال های اخیر عرصه جدیدی فرا روی برنامه ریزان، سیاستگذاران، دانشجویان، دانش آموزان پژوهشگران و صنوف مختلف از جمله دست اندرکاران صنعت چاپ و نشر فراهم است. هدف خانه کتاب از برگزاری کارگاه آموزشی کاربردهای اینترنت در حوزه نشر، افزایش آشنای و اطلاع رسانی پدیدآورندگان کتاب و ناشران است و اینکه آنها بتوانند از اینترنت به عنوان ابزاری برای تبادل اطلاعات، تبلیغ و بازاریابی و فروش کتاب استفاده کنند. در این کارگاه آموزشی یک روزه، مباحثی درباره کتاب الکترونیکی، نشر کتاب در محیط وب، جست و جو در پایگاه های اطلاع رسانی نشر و کتاب در اینترنت، فروش کتاب از طریق

در دهمین دوره هفتۀ کتاب مؤسسه خانه کتاب نیز همیای سایر سازمان ها و نهادها برنامه هایی را برای فراگیر کردن فرهنگ کتابخوانی در جامعه در نظر گرفته است که مهمترین بخش آن برگزاری گردهمایی بررسی راهکارهای تکمیل بانک های اطلاعاتی کتاب در کشور و برگزاری کاربردهای اینترنتی در نشر کشور است. به همین بهانه و برای آگاهی از کم و کثیف این برنامه ها با محمد رنجبری مدیر عامل مؤسسه خانه کتاب گفت وگویی انجام داده ایم که در ذیل می آید.

گفت وگو با محمد رنجبری مدیر عامل مؤسسه خانه کتاب

اطلاع رسانی؛ رکن سوم توسعه محسوب می شود

اینترنت و… ارائه خواهد شد.

فعالیت دیگر خانه کتاب برگزاری میزگرد کاربرد زمینه در مبادلات تجاری کتاب است. در این زمینه **هم توضیحاتی بدهید.**

میزگرد در کشورهای پیشرفته و در سیستم های مکانیزه زمینه یا بارگد، کتاب را از زمان تولید تا زمانی که به دست خواننده برسد، همهجای می کند و در حقیقت تمامی مراحل تولید، فشارش، توزیع، تقابل انجام گرفتن است. به این طریق اشتباهات به حداقل رسیده و سرعت و دقت افزایش پیدا کرده است. این روش همچنین مؤسسه ها و سازمان ها را به طور قابل ملاحظه ای در کاهش هزینه ها و صرفه جویی در نیروی انسانی، یاری می کند.

کشورهای پیشرفته کتاب و سایر محصولات بدون دود و دودزین، قابل عرضه در بازار هستند. برای فراهم آوردن امکان عرضه محصولات فرهنگی ایران در بازارهای جهانی، وجود شبکه با محوریت اطلاع رسانی ضروری است و در صورت نبود آن، عوارضی ها، جاریه ای نداشتن جز اشخاص برجست رزمینه که تنها برای یک فروشگاه بایک مرکز توزیع می تواند ارائه دگر شود، یک کتاب در صورت نداشتن رزمینه و یا شابک، امکان حضور در صورت جهانی نخواهد داشت. در حال حاضر شما در صورتی که بخواهید کتاب خودماد هم شایعید که در فروشگاه های مرکز بخش کتاب و زمینه های خاص خوش را در دانه که فقط دست اندرکاران همان کتابفروشی یا مرکز بخش می توانند آن استفاده کنند.

یک نکته مهم دیگر درباره رزمینه اینکه اگر ناشری بخواهد روزه های فرهنگی الکترونیکی و تجارت الکترونیک شود، درج رزمینه بر روی کتاب ها ضروری است و نخستین گام در این زمینه محسوب می شود. خانه کتاب برای اینکه ناشران و کتابفروشی ها راه به درج رزمینه ترغیب کند، اقدام به برپایی این میزگرد کرده است و اهداف مهم آن عبارتند از: ارتقاء تجاریات استفاده کنندگان از زمینه به سایر ناشران و مراکز بخش کتاب، بررسی علمی و مشکلات موجود بر سر راه گسترش استفاده از زمینه، مطرح شدن روش های جدید، تبادل نظر با دست اندکاران حوزه نشر و حمایت از استفاده رزمینه.

درباره انتشار کتاب و اتمعی ناشران که نظریا جای خود را در میان دست اندرکاران نشر باز کرده **هم توضیحاتی ارائه دهید.**

ششمین نسخه راهنمای ناشران یا هدف اطلاع رسانی مشخصات ناشران ایران معرفی پایانه دست اندکاران صنعت چاپ و نشر و صنوف مرتبط در هفتۀ کتاب عرصه می شود. نسخه هشتم راهنمای ناشران، اطلاعات ناشران شامل نام نشر، نام مدیر مسؤول انتشارات، نشانی، شماره پروه نشر و تاریخ تأسیس، شابک، زمینه فعالیت، شمارۀ تلفن و درندگان، نشانی پایگاه اینترنتی، کد کتابترونیکی، تعداد کتاب های چاپ نخست و پنج مجلد و تألیف و ترجمه هر ناشر در سال ۱۳۸۰ درج شده است. هدف ما از انتشار راهنمای ناشران، اطلاع رسانی مشخصات ناشران، معرفی آنها به جامعه، بویژه صنوف مرتبط از قبیل، نویسندگان، مترجمان، ویراستاران، چاپخانه ها، لیتوگرافان، صفاخان و مراکز پژوهشی و آموزشی است. در راهنمای ناشران هر سال اطلاعات جدیدی از ناشران درج می شود و این کتاب می تواند منبعی برای پژوهش در حوزه نشر هم محسوب شود.

انتشارات مدرسه از جمله نشران پرکار در حوزهٔ آموزش و پرورش است چاپ نزدیک به ۱۰۰ عنوان کتاب در سال و **تبادل کتاب با حدود ۱۰۰۰ فروشگاه کتاب از ویژگی‌های این انتشاراتی است.** **با** **علی‌اکبر محمدی معاون هماهنگی و روابط عمومی** این نشر گفت‌وگویی کرده‌ایم که می‌خوانید.

آقای محمدی از چه زمانی این انتشارات تأسیس شده‌است؟
انتشارات مدرسه رسماً از سال ۱۳۶۸ تأسیس شده و در آموزش و پرورش بافغانی داشته‌است.

انتشارات مدرسه به لحاظ سازمانگاری و بودجه زیر نظر کدام وزارتخانه‌است؟

زیر نظر سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی وزارت آموزش و پرورش.
در چه سطوحی کتاب منتشر می‌کنید؟
مادر، خوزه‌های مختلف برای دانش آموزان و معلمان از مقطع پیش‌دبستان تا دوره کارشناسی کتاب چاپ می‌کنیم. این حوزه‌ها شامل دبیریت، معارف، هنر، فرهنگ، علوم تربیتی، جغرافیا… است.

انتشارات مدرسه کاتفریضی‌ها دارد؟
بله.

چیزی حدود ۱۰۰۰ نماینده فروش داریم و خودمان در حال حاضر فروشگاهه در تهران داریم که رسماً به عنوان فروشگاه انتشارات مدرسه در حال فعالیت هستند و بقیه فروشگاهها هم به عنوان نماینده فروش کتاب‌های انتشارات مدرسه هستند.

در شهرستان‌ها و تهران کاتفریضی‌ها فقط کتاب‌های نشر خودتان را عرضه می‌کنند یا اینکه کتاب‌های بقیه نشران را هم عرضه می‌کنند؟

کاتفریوشان نماینده فروش ما هستند و کتاب‌های بقیه نشران را هم عرضه می‌کنند.

تعداد اصحاب کتاب برای کاتفریضی‌ها چگونه‌است؟
توبه کتاب‌هایی که مخصوص انتشارات مدرسه هستند و کتاب‌هایی که از سایر نشران است مورد بررسی قرار می‌گیرد و آن دسته از کتاب‌هایی که برای دانش آموزان و معلمان مفید است در کاتفریضی‌های ما عرضه می‌شود. آیا کسبه فعالیت کتاب داره یا اینکه هر کاتفریضی راساً سفارش کتاب یا نظرون دیگر می‌دهد؟

معمولاً کتاب‌هایی که می‌خواهیم در فروشگاه‌هایمان عرضه کنیم نمونه کتاب‌ها را تا نثر رایگان می‌آورد، که این کتاب‌ها باید ماه ما هم بقیه‌اشی برای انتخاب کتاب داریم. به هر جهت در فروشگاه از نظر عنوان محدودیت داریم. باید این کتاب‌ها دیده که در حوزه آموزش و پرورش باشند. انتشاراتی می‌تیم چون ما کتاب دانشگاهی را در فروشگاه نمی‌آوریم کتاب‌هایی که برای دانش آموز مفید است و حتی ممکن هم می‌تواند از آن استفاده کنند.

راه‌طور مرتب در فروشگاه‌هامان ارائه می‌کنیم. **ملاحظه شما برای خرید کتاب از سایر نشران چیست؟**
ماینیتر برای خرید کتاب روی محتوای کتاب تکیه می‌کنیم. چون ما دانش کمک آموزش هستیم و بالطبع این کتاب‌ها باید با استانداردهای کتاب و معیارهای آموزش و پرورش مطبق باشد. کتاب‌هایی که در حال حاضر در بخش کمک آموزشی ترجمه سخت و عرضه می‌شود برخی از آنها اهداف آموزش مغایر دارد. ما به هیچ وجه سعی نمی‌کنیم کتاب‌های حل المسائل در فروشگاه‌مان عرضه کنیم چون معتقدیم که این نوع کتاب‌ها موجب عدم یاد خلاقیت و تفکر دانش آموز و درازمدت باعث عدم رشد ذهنی بچه‌ها می‌شود.

آقای محمدی از کارخان رضایت دارید؟
مصد در صد علاقه‌مندی به کار طبعاً منجر به رضایت از کار می‌شود.

حجم فروش شما با حجم تولیداتان تناسب دارد؟
حجم تولیدات ما با فروشمان شاید تناسب نسبی داشته باشد ولی بعضاً کتاب‌هایی که چاپ می‌کنیم،

با استانداردهای آموزش و پرورش حتی با استانداردهای جهانی مطبق است. ولی چون نوع محتوای کتاب‌های انتشارات مدرسه با توجه به نیازهای دانش آموزان انتخاب شده و داوطلبانش خیلی زیاد هستند به همین دلیل ما از این بابت کمتر دچار مشکل می‌شویم.

مایننگ شمارگان کتاب‌های شما چقدر است؟
حدود ۵۰۰۰ تا ۲۰۰۰

ساختار انتشارات شما چگونه‌است؟
انتشارات مدرسه شامل چند بخش است. یک بخش آن معاونت پژوهشی و فرهنگی است.

ترتیب کار ما به این صورت است که کارهای تأییدی که در انتشارات مدرسه انجام می‌شود، بعضی از آنها به صورت سفارشی است؛ یعنی خودمان سفارش می‌دهیم و بعضی از آنها به صورت سفارشی نیست بلکه خودمطلب، کتابی را تأیید کرده و به ما ارائه می‌کند، که چاپ اینها بر اساس نیازهای خودمان و از طریق شورای مای تصویب می‌شود در نهایت به چاپ می‌رسد. وقتی مؤلف کتاب

● ما در حوزه‌های مختلف برای دانش آموزان و معلمان از مقطع پیش‌دبستان تا دوره کارشناسی کتاب چاپ می‌کنیم. هنر، فرهنگ، علوم تربیتی، معارف، هنر، فرهنگ، علوم تربیتی، جغرافیا و… است

راه ما ارائه می‌کند ما با کتاب سفارش می‌دهیم. این آثار در قسمتی به نام معاونت پژوهشی و فرهنگی مورد بررسی قرار می‌گیرد کتاب تأیید شده و به حوزه معاونت فنی می‌آید. معاونت فنی ما در واقع بیشتر بحث طراحی و کارهای خروچین فنی و قسمت‌های گرافیکی کتاب را بر عهده دارد و بعد به قسمت تولید که معاونت چاپ و تولید است می‌رود که کتاب چاپ و صحافی‌شود و در مرحله بعد به معاونت بازرگانی می‌آید و معرض فروش گذاشته می‌شود. در معاونت به عنوان معاونت پشتیبانی و معاونت هماهنگی و ارتباطات هم داریم که زمینه کاری انتشارات را در کشور انجام می‌دهند.

برای چاپ یا دیگر موارد از امکانات لیتوگرافی و چاپ و صحافی از بخش خصوصی هم استفاده می‌کنید؟

بله. باید بگه چاپخانه لیتوگرافی و صحافی داریم ولی چاپخانه خودمان چونگویی کارهایمان نیست. به خاطر حجم بالای کار از سایر چاپخانه‌ها و لیتوگرافی‌های بیرون استفاده می‌کنیم.

نوع قراردادها با نمایان اعلی نام چگونه‌است؟ درصدی یا فیزی است؟

بیشتر قراردادهای ما به صورت درصدی است. ممکن است آثاری را مؤلف چاپ کرده باشد و ما از او خریدار باشیم. ولی عملاً به صورت درصدی انجام می‌شود. **ساعات کار کاتفریضی‌ها از چه زمانی است؟**

از صبح تا ۱۹:۰۰ در نظیر روزی چند نسخه کتاب می‌فروشید؟

نمی‌توان گفت روزی چند نسخه، چون در فروشگاه‌هایی که داریم یا در قسمت فروش انتشارات مدرسه هم کتاب‌های خودمان هم کتاب‌های سایر نشران را عرضه می‌کنیم. در واقع آمار دقیقی نداریم.

میرم جباری

کتاب سفارشی چاپ نمی‌کنیم

گفت وگو با علی‌اکبر محمدی معاون هماهنگی و روابط عمومی انتشارات مدرسه

دهیم. حدود ۱۰۰۳۰۰۰ تا ۱۰۰۰۰۰۰ ما در ارتباط مستقیم هستند و آثارشان را به ما ارائه می‌دهند.

قیمت گذاری کتابتان به چه اساسی است؟

ما سعی می‌کنیم که در قیمت‌گذاری کتاب‌های مختلف عمل کنیم. در واقع ما سعی کرده‌ایم که با بازار نشر کتاب خیلی فاصله‌مان را زیاد کنیم و آنچه که در بازار کتاب معمول و عرف است همان آسانی قیمت‌گذاری‌ها قرار دهیم. **کتاب‌هایی که از نشران دیگر می‌خرید یا چند درصد تخفیف است؟**

ما سعی نمی‌کنیم کتاب را به گونه‌ای درصد بندی از نشر بخیریم که باعث گران شدن کتاب شود. در مقطعی که اعلام می‌کنیم ممکن است ما کتاب را در سطح دیربستان از انتشار تا ۲۰ درصد تا ۵۰ درصد بخیریم. با کتاب دوره راهنمایی و ابتدایی را تا ۳۰ درصد هم خریداری کنیم. اگر کتابی از کتاب را از او خریداری نمی‌کنیم چون اساسی می‌کنیم که یا کتاب خوبی نیست یا اینکه نشر به قدری قیمتش را بالا برده که می‌خواهد با درصد بیشتری بفرشد و ما در این قدم نمی‌آئیم.

کتابی را که از نشران یا مؤرخان می‌خرید، پس از چه مدتی پول را به ناشر یا مؤرخ باز می‌گردانید؟

بستگی به توافقاتی بین خودمان و ناشر داریم. ممکن است بعضی از اوقات یک تا نشری را از نشری نقد خریدیم و ۱۵ روزه یا یک تا دو ماهه پولش را او گردانیم.

اوج تولید شما در چه زمانی از سال است؟ نیمه اول یا دوم؟

بیشتر در نیمه دوم است.

ویژگی‌های کاتفریضی‌ها در اختیار بخش خصوصی هست یا نه؟

در صد بالای آن دیرترین کاتفریضی‌ها، علاوه بر کاتفریضی خودمان از اختیار سایر نشران هم هست. **آقای محمدی آیا فکر می‌کنید قیمت‌گذاری‌ها در دوره‌ها بعد نزدیک‌تر به واقعیت خواهد بود؟**

ند. نزدیک‌تر حوزه انتشارات مدرسه فعالیت می‌کنم. برخی از کتاب‌های شما بسیار گران است. اما مردم وقتی مراجعه می‌کنند، نمی‌توانند آنها را بپایند. چگونه می‌توانند کتاب‌های شما را بخرند؟

انتشارات مدرسه دو سالی است که روی این موضوع کار می‌کند. برای نمونه برنامه تلویزیونی به نام از مدرسه تا مدرسه که از شبکه یک پرمه کودک و نوجوان پخش می‌شود روزنامه اطلاع‌رسانی‌های در کشور می‌شود و اخیراً هم ابراز و تکنولوژی‌های که هست اطلاع‌رسانی‌شود ولی تلویزیونی را بیشتر اماره کل کتاب‌های انتشارات مدرسه تقریباً تمام کاتفریضی‌های عرضه می‌شود و دوم به راحتی می‌توانند به آن دسترسی یابند.

اهداف سازمان انتشاراتی شما با اهداف مندرج در اساسنامه چقدر تطابق دارد؟

ما یک وابستگی با آموزش و پرورش داریم و از یک چارچوبی باید برخوردار باشیم یعنی هر کتابی را نمی‌توانیم چاپ کنیم و کتاب‌ها باید متناسب با معیارهایی که برلمان تعیین شده باشد.

در بخش خصوصی اگر کتاب‌هایش از سال‌ها بعد و فروش نرود، به زیان مطلق تبدیل می‌شود یا اهداف شما کتاب‌های اینگونه چه سرنوشتی پیدا می‌کنند؟

بندت در انتشارات مدرسه چنین کتاب‌هایی یافت می‌شود که فصل‌هایی شامل مطالبه فروش بوده‌اگر هم چنین کتابی باشد، مثلاً، کتاب‌ها از نظر محتوایی را کمی و گاهی دچار مشکل بوده ولی در انتشارات مدرسه سعی کردیم اگر به چنین کتابی برخوردیم حتماً از گردونه خارجش کنیم.

سال گذشته چند هزار جلد کتاب تولید کرده‌اید؟

در سال ۱۳۸۰ ما علاوه بر کتاب‌های خودمان حدود ۱۷۰۰ هزار جلد کتاب تولید کردیم. کتاب‌هایی که خودمان به عنوان انتشارات مدرسه در سال گذشته چاپ کرده‌ایم در سال ۱۳۸۰ حدود ۹۰ عنوان کتاب چاپ اول داشتیم و

کتاب و رو

حدود ۳۹۹ عنوان کتاب تجدید چاپ داشتیم که جمعاً ۳۹۹ عنوان بود حدود یک میلیون و هفتصد و هفتاد و هشت هزار جلد کتاب خریدیم که حدوداً شمل ۳۹۸۸ صفحه بود. و یکسری کارهایی برای کودکان انجام دادیم. کتاب‌هایی به نام ضرب‌المثل کودک و جوان که ۲۵۰۰ ضرب‌المثل برای بچه‌ها نوشتیم و جوان و جمع آوری شده که در حال ویرایش است و بزودی به چاپ می‌رسد. همچنین خاطرات رژیم پهلوی را در قالب کتاب‌های تاریخ پهلوی برای نوجوانان جمع آوری و تدوین کردیم که در حال حاضر ۶ عنوان آن چاپ شده‌کنی به نام یاقوت‌المعرفت همنامه که حدود ۱۳ عنوان آن چاپ شده این کتاب در سطح جهان کنای بی نظیر است که حاصل کار آقای رستمی است که زحمت زیادی کشیده‌اند که نشانه‌ها به ۲۰ عنوان هم خواهد رسید. همچنین برای کودکان در سطح پیش‌دبستانی طرح مری کودک داریم که در واقع یک بسته آموزشی برای مهد کودک‌ها آماده می‌کنیم که به سرپرستی آقای رحمان‌دوست انجام می‌شود. فرهنگ‌های مختلفی برای دانش آموزان چاپ کردیم یکی از کارهای دیگر اشتراکات مدرسه، مجله برهان (ریاضی) است که اولین مجله ریاضی دانش آموزی است که در سطح کشور هم می‌شود و بسته اثرات خوبی را برای دانش آموزان ما داشته باشد. موجودی آثار کتاب‌های شما از سال گذشته چندتر است؟ متأسفانه امروزه تقاضای ما بیشتر است.

بیشترین فروش شما در چه مراکزی صورت می‌گیرد؟ بیشترین فروش در کانفرنسی‌هایمان صورت می‌گیرد و اکثر مطلمان ماکثر دانش آموز هستند.

بیشترین فروش در کانفرنسی‌هایمان صورت می‌گیرد و اکثر مطلمان ماکثر دانش آموز هستند

چندمادی از کتاب‌هایمان به تفکیک در نمایشگاه‌های بین‌المللی، استان، مدارس، هفته کتاب و فرهنگ، به فروش می‌رسند؟ کل فروش ما یک میلیون و دویست و هشتاد جلد بوده است. آیا بر اساس سفارش دستان و مقامات هم کتابی چاپ می‌کنید؟ نه اگر هم کتابی به ما معرفی شده باشد و کتاب تولید یعنی شورای تولید می‌گذرد، بررسی می‌شود و اگر خوب باشد استفاده می‌شود و اگر مفید نباشد، که رد می‌شود. آیا نوازهای شما سود هم نشان می‌دهد؟

البته در کار نشر نمی‌توان گفت که کار سود دارد چون نشر مقوله‌ای است که تلاکرات کلی برایتان سود کند ممکن است کتاب دیگری بماند برای نشر ضرر باشد. در مجموع باید کتاب خوب چاپ کنیم که متناسب با نیازهای جامعه باشد. متأسفانه چیزی که در نشر کتاب کم است پژوهش و تحقیق است که انتشارات مدرسه سعی کرده این مقوله پهر میرسد. سازمان برای راه‌اندازی اولیه چه امکاناتی را دریافت کرده و چگونه؟ ما در حال حاضر فقط مکاتبات را آموزش و پرورش تهیه کرده از نظر فزیک خودمان، خود کتاب هستیم و کمک دولتی به ما نشده است.

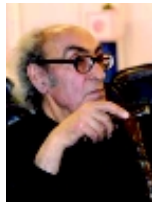

حمید هنرجو

فرصت‌ها را از دست می‌دهند ...

گفت و گو با رضا سیدحسینی، نویسنده و منتقد ادبی

اهل مطالعه، آثار مکتوب رضا سیدحسینی را می‌شناسند؛ با دست کم نام این نویسنده، مترجم و منتقد ادبی را شنیده‌اند. استاد سیدحسینی یکی از نگارندگان دوجلدی معروف «فرهنگ آثار» نیز هست که در حوزه‌های فرهنگ، ادبیات، سیاست، فلسفه و دین، حرف‌هایی برای گفتن دارد که سال‌ها گذشته توسط نشر سروش منتشر شد. تصمیم اخیر آموزش و پرورش مبنی بر ایجاد ساعت کتابخوانی در مدارس در میان کارشناسان آموزشی و اهل قلم، واکنش‌های متفاوتی را پراکنجه است. البته حرف‌های روشنگرانه استاد در خصوص کتاب و کتابخوانی و پیوند نسل امروز با فرهنگ مطالعه از این بحث، فراتر رفته، اما آنچه مهم است، اهمیت روزگردد دانش آموزان به کتابخوانی و تأمل ناهادهای آموزشی و پرورشی در فضای فکری نسل‌های آینده است. بی‌شک، سیرت‌نویس و سید حسینی در این زمینه دغدغه‌هایی جدی دارد که از نظر می‌گذرد.

رضا سیدحسینی:
مدرسه بهترین جایی است که در آن می‌توان کتاب را معرفی کرد

زمان گرفته‌اند، فقط این را می‌توانم بگویم که آن دوران با امروز تفاوت اساسی داشت، آن دوران از رسانه و فناوری‌های اطلاع‌رسانی و خبری نبود و کار کردن، شرایط دشواری داشت. البته بعضاً می‌بینم که برخی با قصد به دست آوردن اطلاعات، به اینترنت متصل می‌شوند و چون هدف مشخصی ندارند، وقت خودشان را تلف می‌کنند و چیزی هم به دست نمی‌آورند. من فقط می‌توانم بگویم که نسل‌ها هر چندقدر نو می‌شوند، در هیاهوی پدیده‌های نو سرگرم می‌شوند و فرصت‌ها را از دست می‌دهند. دوران ما اصلاً از این حرف‌ها نبود.

بچه‌ها می‌شود همان الفت گذشته را بین نسل امروز و فرهنگ مکتوب ایجاد کرد؟ مدرسه چندتر در عمق پیشین‌ها به این رابطه می‌تواند نقش آفرینی کند؟ مدرسه بهترین جایی است که در آن می‌توان کتاب را معرفی کرد. من در شما هم با نوع کاری که برای خودمان تعریف می‌کنیم، با اصطلاح، وظیفه رسانه‌ای داریم، باید برای معرفی کتاب خوب و بیان لذت مطالعه به مردم، زحمت بکشیم. مخاطب باید باور کند که کتاب خواندن، دایره توانمندی‌های او را وسعت می‌بخشد و راه دانایی را برایش هموار می‌سازد. اگر برای شمارگان محدود کتاب و دوری مردم از مطالعه دلایل مختلفی مطرح شود، یکی از این دلایل، بی‌شک کم‌کاری رسانه‌های فرهنگی است، بعد هم بی‌تفاوتی ناهادهای اجتماعی مثل مدرسه، خانواده و ...

شما علاوه بر نویسندگی، منتقد ادبی هم هستید، از دید شما یک داستان خوب چه ویژگی‌هایی دارد؟ مخاطب، بدون آنکه خودش بخواند، از همان آغاز که در یک داستان غرق می‌شود، در مورد سبک نوشتار حساسیت نشان می‌دهد، اگر امروز می‌بینیم که بعضی از داستان‌ها و رمان‌ها با اقبال عمومی مواجه نمی‌شوند، اهل قلم و منتقدان هم چندان توجهی به آن نمی‌کنند، برمی‌گردد به همین سبک، من معتقدم که باید صدا داستان خواند و بعد یک داستان نوشت.

آیا خاطره‌ای از سال‌های دانش‌آموزیتان به خاطر دارید؟ خاطره که زیاد است اما خیلی از آنها غبار می‌خورد!

در دومین روز از هفته کتاب

دانش‌آموزان برتری کتابخوان و کتابداران فعال مدارس تجلیل می‌شوند

مراستم تجلیل از دانش‌آموزان برتر کتابخوان و کتابداران فعال مدارس متوسطه روز سه‌شنبه هفتم آبان‌ماه در تالار فردوسی دانشگاه تهران برگزار می‌شود. به گزارش ستاد خبری هفته کتاب آشنایی‌آذهان عمومی و جامعه علمی و فرهنگی کشور با ضرورت توسعه و تجهیز کتابخانه‌های آموزشی، ارتقاء سطح کیفی و کمی فعالیت‌های مطالعه‌ای و تحقیقاتی دانش‌آموزان، فعال‌سازی کتابخانه‌های آموزشی و ضرورت تشویق و تقدیر از دانش‌آموزان کتابخوان و کتابداران بر تلاش مدارس، از مهمترین

اهداف این همایش خواهد بود. بنا بر این گزارش در این همایش ۷۰۰ نفر از کتابداران و دانش‌آموزان برگزیده سراسر کشور حضور خواهند داشت. کفایت است همایش فوق‌از دفتر برنامه‌ریزی امور فرهنگی و مشاوره معاونت آموزش و پرورش نظری و مهارتی با مشارکت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار خواهد کرد. دهمین دوره هفته کتاب از ۶ الی ۱۵ آبان‌ماه در سراسر کشور برگزار می‌شود.

کتابخانه	صاحب امتیاز: خانه کتاب ایران	مدیر مسئول: احمد مسجدجامعی	سرمدبیر: علی‌اصغر رمضانیپور
شورای سرمدبیری؛ دکتر یونس شکرخواه؛ سیدفریدقاسمی؛ حمیدرضا اسلامی؛ سید ابوالحسن مختاریاد	هیات تحریریه؛ رسول آبادیان، فرانک آرتا؛ حمید باباوند، نرگس یازخانه‌ای، نگار پدرام؛ لیلی یارسانکندر، مریم جباری؛ زهرا احاج محمدی، حمایون خیری؛ ایراهیم زرز آرا، مهیار رشیدیان	عضو؛ سید علیمحمد رفیعی، محمدرضازینسی؛ فرین شیرزادی، مریم طاهری محمد؛ رضا قنبری اسلمی، حمید هنرجو	مدیر امور اجرایی؛ محمد رضا نادیمی؛ مسئول مالی؛ محمد اسحاق کزازی؛ مسئول آذاری؛ محبت‌الله زایدلو؛ امور مالی؛ ایرخس؛ مسئول آگاهی‌ها؛ ۲۰۲۸۵۹۷؛ مسئول دفتر امور اجرایی؛ عادل‌صادقی؛ تلفن امور اجرایی؛ ۸۳۳۷۵۹۸
شانی، خیابان قائم مقام فراهانی، اول خیابان فجر (چم)، شماره ۹، طبقه دوم، صندوق پستی: ۳۱۳-۱۳۱۵		گروه توزیع؛ عزیزالله امرایی؛ گروه توزیع نظری؛ شامری؛ علی‌صبح؛ مهدی صوری؛ امیرفرهی؛ میا؛ محسن علی؛ نظارت چاپ؛ محمود رضا طوعی؛ لیوگرافی؛ بیجان؛ چاپ و توزیع؛ نقشینه بیجان؛ نادر کات؛ قادر میرزایی؛ خدمات؛ علی محمدی؛ علی رحیمی	نشانی کتاب هفته در اینترنت: http://www.keitabehafteh.com

شماره ۸۸، سه‌شنبه ۷ آبان ۱۳۹۱

به مناسبت برگزاری همایش سراسری دانش آموزان برتر کتابخوان دکتر اصغر فانی، معاون آموزش و پرورش نظری در یک مصاحبه مطبوعاتی و رایو تلویزیونی به فعالیت‌هایی که در راستای تشویق دانش آموزان برای خواندن کتاب انجام داده‌اند، اشاره کرد.

به گزارش خبرنگار معاون آموزش و پرورش نظری بهاره‌ای با اعلام اینکه تقریباً ۱۲ میلیون جلد کتاب در کتابخانه‌های مدارس کشور وجود دارد گفت:سراسر کتاب به ازای هر دانش آموز متوسط ۱۷۱ جلد است و حدود ۲۵ درصد از کتابخانه‌های مدارس به دلیل مستقل بودن دارای کتابدار هستند.

وی دره حل مناسب برای اداره کتابخانه‌های مدارس و حفظ بهمن اپل را مشارکت دادن دانش آموزان، عنوان کرد و گفت:استفاده از ژوئلی‌های دانش آموزان با مشارکت دادن آنها امکان‌پذیر است و همچنین افزود:از سال ۷۲ به بعد املاحات خاصی از این است که ۳۰۰ هزار نفر از دانش آموزان به فعالیت‌های مطالعاتی و تحقیقاتی پرداخته‌اند و البته صرف بودن کتاب در کتابخانه، به معنی کتابخوان بودن دانش آموزان نیست.

فانی در ادامه افزود: با برگزاری مسابقات شعر و قصه نویسی و همچنین توسعه و تجهیز کتاب‌های

آزمایشگاهی و تهیه و تدوین کتاب‌های مناسب با خواسته‌ها و نیازها و سن دانش آموزان و به روز کردن اطلاعات کتاب‌های ترویج دانش آموزان راه خواندن کتاب تشویق کنیم، که همه این طرح‌ها در حال انجام است.

معاون آموزش و پرورش نظری و مهارتی در خصوص نمایشگاه کتابی که در ۱۰ هزار مدرسه افتتاح می‌شود گفت:کتابخانه‌های کارشناسی را ۶۰هزار پیش تشکیل شده یا یا شناسایی کتاب‌ها و محتوای آنها آن سری از کتاب‌هایی را که مورد نیاز دانش آموزان است به نمایشگاه بیاورند.

وی افزود: با بودجه‌ای که توسط معاونت آموزش متوسطه، معاونت آموزش عمومی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تأمین شده است، کتاب‌ها را با تخفیف ۷۰درصد برای مدارس و ۲۰درصد برای دانش آموزان در این نمایشگاه گذاشته‌ام.

کتاب‌های این نمایشگاه چاپ ۲سال اخیر بوده است و تلاش شده محتوای آن به روز و متناسب با نیازهای جامعه باشد.

وی در ادامه گفت: عادت کتابخوانی در کشور ما بسیار ضعیف است، مخصوصاً از زبانی که رسانه‌های تصویری اطلاعات را در اختیار دانش آموزان قرار می‌دهد،

دکترفاطمه راکعی:

آموزش و پرورش به دانش آموزان کارت اعتباری کتاب می دهد

دانش آموزان تئیل شده‌اند و به همان اطلاعات محدود که برای مخاطب عام تهیه شده است اکتفا می کنند.

ما سعی می کنیم با تشکیل شورای حمایت از کتاب‌های مورد نیاز دانش آموزان، برگزاری مسابقات کتابخوانی، شعر، داستان و قصه نویسی و برگزاری نمایش‌های ادبی و پژوهشی برای دانش آموزان متوسطه آنها را به کتاب و کتابخوانی علاقه‌مند کنیم.
وی با اشاره به برگزاری همایشی در دومین روز هفته کتاب گفت: برای اولین بار در کشور برای تشویق کتابخوان دانش آموزان کتابخوان برز در تالار فردوسی از ۵۰نفر کتابدار پر تلاش و ۵۵۰دانش آموز کتابخوان تقدیر می شود که البته این حرکت بدون کمک بی‌شخصی نیست.

وی افزود: با اجرای طرح همراه با کتاب در مدرسه و خانه، کارت‌های اشتراکی در اختیار دانش آموزان قرار می‌دهیم که شروع آن در همین هفته با دانش آموزان راز است.
وی گفت: ما به هیچ وجه نمی‌خواهیم کتاب را مجالی در اختیار دانش آموزان قرار دهیم چون در این صورت برای آن ارزشی قائل نیستیم.
وی در آخر اشاره کرد:این تخفیف ۷۰درصدی تنها برای مدارس دولتی است، نه غیرنظامی و امیدواریم سال دیگر برای مدارس غیرنظامی نیز این تخفیف را در نظر بگیرند.

نمایشگاه کتاب استان ایلام

سومین نمایشگاه بزرگ استان ایلام با حضور جشنگیر اهالی قلم و نثر و مسوولان این استان در مجتمع فرهنگی «هنری ارشاد آغا» به کار کر.

در آغاز، فیلم کوتاهی از فعالیت‌های انجام شده در ارتباط با نمایشگاه به نمایش درآمد. سپس حضرت الله عزیزی مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ایلام هدف از برگزاری سومین نمایشگاه کتاب در این استان را عمق بخشیدن به فرهنگ مطالعه در سطح جامعه عنوان کرد. وی با ابراز نگرانی از وضعیت نامطلوب کتابخوانی در کشور گفت: قریب به ۶۵۰نشر آرایش از ۲۰هزار عنوان کتاب در این نمایشگاه حضور دارند و ۲۰۰میلیون ریال بن خرید کتاب در اختیار اقشار مختلف مردم قرار گرفته است. زمانی، استاندار ایلام نیز طی سخنانی کتاب را مظهر تاریخ و تمدن ملت‌ها دانست و گفت: اکنون ۲۰نشره در سطح استان منتشر می‌شوند.

وی افزود: در حوزه فرهنگ و هنر آن‌چنان که انتظار کتاب را در شرایط فعلی ضروری دیگر کرده و استحقاق بیشتری در این زمینه دارند که برپایی نمایشگاه کتاب می تواند گامی در همین راستا تلقی شود.

استاندار ایلام همچنین از انعام ساخت کتابخانه مرحوم حیدری در شهر ایلام خبر داد و گفت: این کتابخانه عمومی بزودی به بهره‌برداری می‌رسد.

حس شماس معاون امور مجلس و استاندار در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز با تشکر از متولیان برگزاری سومین نمایشگاه استان ایلام گفت: وجود آثار گرانبهایی که از فرزندهایش در ایلام باقی مانده است، گویای غنای فرهنگی و تمدن این مردمان زمینش است.

وی ضمن ارائه گزارشی از روند انتشار کتاب در کشور در ماه اول سال جاری پیشنهاد کرد که در سطح استان ترویج کتاب با همت مسؤولان فرهنگی و اهالی قلم و نثر، شکل سازمان یافته به خود بگیرد.

گفتنی است که سومین نمایشگاه کتاب استان ایلام تاچهاردهم آبان پایتوی بازدیدکنندگان خواهد بود.

بناشد. مهارت می‌خواهد، روزی‌گرمی می‌خواهد، عادت به مطالعه می‌خواهد می‌آید. شناخت ذات بحث دیگری است . حداقل دانش را برای فهم زمان می‌خواهد، به اضافه مهارتی که برای خواندن زمان لازم است. همین است که گاهی می‌بینیم فردی و خواننده‌ای سواد کلاسیک بالایی ندارد اما زمان گلشنبری را می‌خواند. ولی خواننده دیگری دکتر آراد را زمان فهمیم رحیمی می‌خواند.»

سیدآبادی در بخش دیگری از این نشست به موضوع انتخاب مخاطب پرداخت و آنها را دسته بندی کرد و دسته بندی مخاطب را براساس سبتهای مختلف برشمرد و گفت: «گاهی براساس اشتیاقات و پارادایمی مخاطب این دسته بندی صورت می‌گیرد و گاهی براساس نگرش‌ها یعنی می‌گویم: این کتابی که نوشتم، اصول عقاید همیه است و برای خواندن و پرورش مسیحیت به کار نمی‌آید. مگر محققان و پژوهشگران مسیحی می‌توانند این ابیان دارند و می‌خواهد در یک بررسی علمی دریابند که عقاید شیعه با عقاید مسیحیت چه تناسب‌ها و محاسباتی می‌لای دارد، در اینجا نویسنده در اولین گام برای نوشتن کتاب، مخاطب خودش را انتخاب کرده است.» این جلسه در پایان با پرسش و پاسخ سخنران با علی‌اصغر سیدآبادی پایان یافت.

برگزاری هفته کتاب یکی از ابتکارات خوب و ارزشمند وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است که در سال‌های اخیر بسیار مورد استقبال نویسندگان، مترجمان و دستوران کتاب واقع شده است.

فاطمه راکعی شایسته مردم تهران در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با ستاد خبری دهمین دوره هفته کتاب، ضمن بیان این مطلب گفت: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با برگزاری هفته کتاب و نمایشگاه بزرگ کتاب تهران دست به ابتکار ارزشمندی

در ترویج فرهنگ کتابخوانی زده است که اولین نمره آن آشنانی با نثارهای کتاب و رویدادهای فرهنگی در سراسر سبجان و افزایش سرانه مطالعه در میان مردم است.

نماینده مردم تهران در مجلس اضافه کرد، در نظر گرفتن برنامه‌های فرهنگی برای دانش آموزان، دانش‌جویان، پدیا،آوردنگان کتاب، حمایت نسخ خطی، نوشتندگان کتاب کودک و نوجوان، کتابداران و خانواده‌ها در ایام هفته کتاب نشانه توجه مسؤولان این هفته به تمام قشرهای جامعه از خانواده تا جامعه دانش آموزی، دانشجویی، کارمندان و کارگران و متخصصان است.

وی اضافه کرد: معرفی کتاب سال دانشجویی و تقدیر از کتاب‌های تشویقی کتابی سال جمهوری اسلامی نیز اقدام ارزشمندی در حمایت از دانشندان، متخصصان، پژوهشگران، نویسندگان و مترجمان کشورمان است.

راکعی اظهار داشت: تقدیر از قشر نویسند و پژوهنگر در کشور و فراهم آوردن امکانات پژوهشی و تألیفی برای آنان از جمله وظایف دولت است که هر گونه اهمال و بستی در آن به ضرر آینده جامعه خواهد بود.

وی همچنین مشارکت صدا و سیما در برگزاری هر چه بهتر برنامه‌های هفته کتاب و اجرائی کردن برنامه‌های یک روز از این هفته توسط این ارگان به رشد کتابخوانی در کشور کمک شایان و مهمی خواهد داشت. وی تصریح کرد: هیچ تلاهی در اندازه صدا و سیما در گسترش فرهنگ کتابخوانی در میان قشرهای مختلف جامعه تأثیرگذار نیست و ابتکار صدا و سیما را در برگزاری روز کتاب و خانواده برای آینده نثر کشور باید به یق قائل نگرفت.

در کشور به دلیل آنکه سیستم توزیع در کشور حرفه‌ای و تخصصی نیست بسیاری از کتاب‌ها به دست خوانندگان نمی‌رسد.وی ایجاد کتابخانه‌های کوچک را در فضای خانه برای کودکان ضروری دانست و اظهار داشت: ما ایرانیان باید به کودکان خود پیامیوزی که از همان سنین بچگی با کتاب آشنا شوند، یا آن بازی کنند و به عکس‌های آن نگاه کنند. در غیر این صورت هرگز نمی‌توانیم با اکتفا به کتاب‌های مدرسه، کودکان، نوجوانان و جوانان خود را کتابخوان تربیت کنیم.

در نخستین روز هفته کتاب

نشست کتاب و مخاطب‌شناسی برگزار شد

تا مرحله تولید و توزیع پرداخت و مسؤلیت‌ها و حوزه‌های موجود در این عرصه را از دیراستاران تا کارشناسان نثر و وضعت بازار تشریح کرد.

سیدآبادی در فرایز دیگری از سخنانش اظهار داشت: «مخاطب‌شناسی باید در این مرحله اتفاق بیفتد، اینجاست که ناشر تشخیص می‌دهد، مخاطب این نوع ادبیات چه کسانی هستند و طرح جلد کتاب‌ها چگونه باید باشد و آثار در چه کتابفروشی‌هایی باید عرضه شوند.»

وی در بحث مخاطبان جدی و ممتاز و مخاطبان عام به تفکیک سلیقه‌ها پرداخت و مخاطبان آثار جدی را در درک و فهم متن و فرانت‌های مختلف از متن با مخاطبان آثار عام‌پسند و زمان‌های بازاری با آوردن شاهده مثال از هم جدا کرد.

سیدآبادی به تشریح تفاوت میان مخاطبان آثار علمی و ادبی پرداخت و گفته‌ام: «خواهیدیک کتاب فیزیک نویسیه، باید مشخص کنید که این کتاب فیزیک برای چه کسانی نوشته می‌شود؟ برای افراد مبتدی می‌نویسند یا برای افرادی که مراحلی از دانش فیزیک را گذرانده‌اند. در اینجا باید بدانید کسی که کتاب شما را می‌خواند در چه سطحی از دانش است و برای درک و فهم صحیح از کتاب مورد نظر در چه سطحی است و چه پیش‌نیازهایی برای فهم دانش فیزیک دارد، در حالی که برای زمان، یعنی داستان ... مخاطب پیش‌نیازی برای درک و فهم این آثار ندارد، یعنی مطالعه این کتاب‌ها مستلزم این نیست که مخاطب، دانش خاصی داشته